

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt elke Woensdag en Zaterdag
Abonnementsprijs voor het gebiedsdeel
fl. 2.— per kwartaal bij vooruitbetaling.

Redactie: St. Elisabeth's Gasthuis Tel. 292
Administratie: St. Thomas-college Tel. 550
Drukker: B. L. Bogaers

Voor het Buitenland fl. 10.— per jaar
Afzonderlijke nummers fl. 0.10
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels fl. 0.50

De vrouw in 's lands dienst.

De Beurs heeft ons van antwoord ge-
diend op ons artikel van Zaterdag.

Het verwijt „grove” woorden, waar-
voor alleen het door ons gebruikte
woord „humbug” kon worden aange-
haald, wijzen we van de hand. Grote
woorden, willen we gaarne toegeven,
maar daartoe heeft de Beurs wel door
zijn eerste artikel aanleiding gegeven.

Er was door dat blad van zo'n hoge
toren geblazen, dat de ene abyssus wel
de andere uit moest lokken, want het
waren toch wel erg grote woorden, toen
de Beurs sprak van „het opofferen van
kinderen aan een inzicht van het Gou-
vernement, dat niet praktisch en principi-
eel verouderd is”.

Echter is in het artikel van Maandag
de Beurs heel wat kalmer en bezadiger.
En de Beurs zal dat ook merken, dat wij
voor een goed voorbeeld vatbaar zijn.

We hebben in ons artikel niet ge-
tracht en we zullen het ook niet
proberen in deze materie, de Beurs-redac-
tie tot ons standpunt te bekeren. In de
polemie is een dergelijk resultaat nog
noot bereikt.

Maar wat we wel hebben willen be-
reiken, was bij het Curaçao publiek de
indruk weg te nemen, welke de Beurs
gewekt had, alsof het rechtse standpunt
in zake de vrouw (en speciaal de ge-
huwde) in loondienst, nu wel zo ver-
ouderd was, dat er zelfs niet meer over
te praten viel. De Beurs erkent nu zelf
wel het tegendeel.

Bovendien had de Beurs dit standpunt
zo voorgesteld, alsof daarmee bewerd
werd, dat „de vrouw in 't gezin thuis
hoort en nergens anders”.

Dit was uiterst overdreven en verkeerd
voorgesteld.

De uitdrukking die door de Hr. van
der Drift terloops gebruikt werd, had
daar ook door de Beurs verklaard moeten
worden volgens de opvatting door de
Christelijke sociologie aangenomen, n.l.

Het Vrouwenvraagstuk.

Het artikel van de Beurs- en Nieuws-
berichten van Donderdag 10 Juni, heb-
ben we reeds besproken in ons blad van
Zaterdag 11.

Maar we hebben daarin tevens beloofd
nog nader te zullen terugkomen op de
principiële dwaling in zake het vrouwen-
vraagstuk.

Er zaten trouwens nog meer haken en
ogen in het artikel van de Beurs, o.a.
over de opvatting van het huwelijk,
maar waarover we ons eigenlijk niet be-
hoeven te verwonderen, daar beide vraag-
stukken diep in elkander grijpen.

Dit was al zo in de Romeinse tijd.

De historie.

Aanvankelijk was de gehuwde vrouw
algeheel afhankelijk van de man. Er ont-
stond echter een vrijer vorm van huwe-
lijk. De vrouw behield haar eigen ver-
mogen en echtscheiding werd zeer ver-
gemakkelijk. Tegelijk ook verloor de
huwelijkssluiting haar godsdienstig ka-
rakter en de huwelijkstrouw nam af.
Doch hoe groter de zelfstandigheid der
gehuwde vrouw, hoe verder zij in de
algemene achtung achteruitging. P.
Weiss zegt dan ook: Rome is ten onder
gegaan door het bederf van het vrouwe-
lijk geslacht.

Het Christendom bracht verbetering
door de eerbied voor de maagdelijke
staat, de verheffing van het huwelijk
tot sacrament, door de oprichting van
kloosters waarin de vrouw nuttig werk-
zaam zijn kon, door krachtige bestrijding
van de schending der huwelijkstrouw en
door haar krachtig en blijvend protest
tegen de leer van de tweeerlei moraal
voor man en vrouw.

De tijden die volgden heeft de Pro-
testantse geschiedschrijver Gregorovius
kort maar juist beschreven in de vol-
gende zin: „De Italiaanse renaissance,
de Duitse reformatie, de Franse revo-
lutie zijn de drie grote mijlpalen in de
onmetelijke zedelijke omvorming, welke
in Europa heeft plaats gehad.

Een der hoofdwalingen die in de re-
naissance herleefde, was de valse opvat-
ting van de mens en de persoonlijke vrij-
heid, een dwaling welke men gewoonlijk
aanduidt met de naam van individualis-
me, en welke tot in onze dagen voort-
leeft.

Uit die dwaling vloede practisch
voort de vrijheid van contract, de ophef-
fing der gilden; in een woord, de des-
organisatie van de Maatschappij.

De organismen in Staat en maatschap-

dat de vrouw kan worden toegelaten tot
alle beroepen, mits zij daartoe de no-
dige lichamelijke en geestelijke geschikt-
heid bezit en 2) de belangen van het
huisgezin niet geschaad worden.

En we zijn nu zelfs blij, dat de Beurs
zich met dit standpunt kan verenigen:
althoewel de redactie zelf al toegeeft, dat
onze inzichten, in hoever het gezin er
onder lijdt, wel zullen verschillen!!!

De voordelen welke de Beurs opsomde
voor de gehuwde onderwijzeres, hebben
we gemeend te kunnen weerleggen met
het citaat van Ida Heyermans en we
vinden haar pleidooi nog steeds krachtiger
als dat van de Beurs, die de gehuwde
vrouw (voor Curaçao althans) een meer
vaste, meer gelijkmatige kracht vindt,
die groeit met de klas, en jaar in jaar
uit met de kinderen samenblijft.”

Mits, de onderwijzeres met de klas mee-
gaat, maar wat op geen enkele school
hier, naar we menen, het geval is.”

Dat er hier op Curaçao praktische
moeilijkheden zijn; dat die moeilijkheden
zeer groot zijn; dat men soms om gou-
vernementsdiensten te laten lopen en de
openbare scholen van leerkrachten te
voorzien, wel tot vrouwelijke en gehuwde
krachten moet overgaan, dat kunnen we
heel goed begrijpen, kunnen we zelfs bil-
lijken en daartegen hebben we ook nooit
onze stem verheven.

Maar dan breekt de nood wetten!

Doch daarmee geven we niet prijs
ons beginsel. Want zouden we het eens
zijn met het principiële standpunt van
de Beurs, een zuiver socialistisch stand-
punt, waarvoor we nu eens niet de no-
dige citaten zullen aanhalen, dan zouden
we komen tot de mechanische gelijkbe-
rechtiging van man en vrouw.

En daar zijn we principieel tegen, zo-
als we nog wel hieronder nader zullen
aantonen.

pij werden ontbonden, het individu trad
op de voorgrond.

Vandaar op godsdienstig gebied; het
protestantisme — op politiek gebied; het
individualistisch kiesrecht — op sociaal
gebied; de verdrukking van de zwakke-
ren door de sterkeren, valse opvatting
van het eigendomsrecht, manchester-
dom. — op 't gebied van 't familieleven;
streven naar gelijkstelling van man en
vrouw, denaturering van huwelijk en
huisgezin.

Omtrent Luther's denkbeelden in zake
het huwelijk vinden wij bij de protestant-
se schrijver Karl Hagen, deze zeer op-
merkelijke uitspraak:

„Men ziet, zijn opvatting is vast de-
zelfde, als die welke men in de oudheid
had en gelijk ze later in de Franse re-
volutie weer te voorschijn is gekomen”.

In de 18de eeuw kwam het toenemend
zedebederf van boven naar de onderste
maatschappelijke lagen doorsijpelen, ter-
wijl de verderfelijke ideeën van Engelse
deisten als Hobbes, Locke, Hume, naast
die der Franse atheïsten als Voltaire,
Diderot, D'Alembert en vooral Rousseau
gretig verspreiding vonden.

Toch vergaten de mannen der Franse
revolutie bij de vaststelling van de rechte-
ten van de mens, eigenlijk de vrouw.
Olympe de Gouges gaf daarom uit haar
Declaration des droits de femmes, waar-
in zij op grond der individualistische le-
vensbeschouwing volkomen logisch, een
pleidooi leverde voor 't algemeen kies-
recht van mannen en vrouwen. De Franse
revolutionairen moesten er echter
niets van hebben en verboden 30 Oct
1793 alle vrouwenverenigingen.

De valse meningen ontwikkelden zich
echter verder en vonden in de historische
ontwikkeling een vruchtbare bodem; ui-
tvinning van stoom en electriciteit, invoer-
ing van machines, groot-industrie en
fabriekswezen; enorme wijziging in het
verkeerswezen door stoomboten en spo-
ren, telefoon en telegraaf; wereldhandel,
arbeidsverdeling niet slechts in de fa-
briek maar ook tussen de verschillende
landen; — heel deze maatschappelijke
ontwikkeling was de vruchtbare bodem,
waar de individualistische ideeën konden
wortel schieten en groeien.

De Moderne tijd.

Dezelfde ontwikkeling van ideeën en
feiten deed ook het moderne vrouwen-
vraagstuk ontstaan.

De wisselwerking tussen de herleefde
heidense ideeën omtrent de verhouding
tussen man en vrouw, huwelijk en huis-

gezin en de ontwikkeling der feiten op
sociaal economisch gebied deden het
vrouwenvraagstuk ontstaan en het ar-
beidersvraagstuk in het bijzonder.

Door de Groot-industrie immers werd
niet alleen de loonarbeid haar groten-
deels ontomen; maar ook de verdere
huiselijke werkzaamheden verschrompel-
den meer en meer. Wij dragen alleen
maar meer gekochte kleding; we eten
gekocht brood, drinken gekocht bier,
kopen licht en zeep. Het bezorgen en in
stand houden van voorraden doet de fa-
briek. Zij zorgt voor de voorraad in blik-
ken vlees, vis en groenten.

In grote steden is zelfs de huisarbeid
van het wassen, kleden kloppen, ramen
lappen, enz., in handen van ondernemin-
gen. En zo heeft langzamerhand de
vrouw het ene stuk huisarbeid na het
andere uit handen gegeven.

Voor de rijke vrouwen betekende dit
een vergemakkelijking, voor de armere
vrouwen een moeilijker worden van hare
positie.

Zij moesten gaan omzien naar andere
middelen van bestaan, voor het onder-
houd van het gezin. En nog meer als de
gehuwden moeten de ongehuwde vrou-
wen uitzien naar middelen om in hun on-
derhoud te kunnen voorzien.

Bovendien bestaat er in de verschil-
lende kultuurlanden een groot overschot
aan vrouwen en als gevolg wijst de sta-
tistiek aan dat aan de kleine helft der
vrouwen het huwelijk geen levensverzor-
ging geven kan; al is het ideaal ook „de
vrouw thuis”.

En voor de vrouw uit de arbeiders-
klasse opende de fabriek hare deuren.
De machines vroegen meer goedkope
handen dan volleerde krachten. Het loon
van de man was niet voldoende, want
voor de moderne huishouding was er
meer geld nodig. Want het is praktisch
niet juist, dat de fabrieken de producten
goedkoper leveren dan wanneer ze son-
der arbeidsloon en ondernemingswinst in
eigen huis worden bereid.

Het meisje uit de midden en hogere
standen zocht op kantoor, in winkel, bij
openbare bedrijven, onderwijs en zieken-
verpleging een werkkring. Het huishou-
den immers gaf haar geen bezigheid
meer, omdat zij in de huishoudelijke be-
zigheden geen belang meer stelde en deze
verving door de inkoop van producten
der groot-industrie.

Omtrent haar toekomst verkeerde ze
in onzekerheid. Zij kan er niet meer op
rekenen dat ze in het huwelijk zal treden;
zij ziet zoveel voorbeelden van het tegen-
deel. Zij is dus in de noodzakelijkheid
zich een toekomst te verzekeren, wil zij
later niet van familieleden afhankelijk
zijn.

Het vrouwenvraagstuk.

Ter behartiging van dit probleem „De
Vrouw in de maatschappelijke wer-
king” ontstonden de vrouwenbonden, de
confessionele (Protestante of Katholie-
ke) en de proletarische (socialistische).

Ter oplossing van het Vrouwenvraag-
stuk moeten wij een duidelijk inzicht heb-
ben in zake de normale plaats van de
vrouw in de Maatschappij.

Daarvoor bestaan verschillende opvat-
tingen welke te nauwste samenhangen
met de verschillende levensbeschouwin-
gen.

De beste aanwijzing geeft de natuur.
Het is duidelijk, dat ofschoon van een
zelfde menselijke natuur, er grote ver-
schillen bestaan in de beide geslachten,
zowel wat lichaam als ziel betreft. Maar
daarbij is op te merken, dat de eigen-
aardigheden van het ene geslacht niet
in tegenstelling staan tot die van het
andere, maar beide elkander aanvullen
en tot harmonische samenwerking kun-
nen voeren.

Volgens de stem der natuur (en daer-
mede van de Schepper) zijn dus man en
vrouw niet geroepen hun menselijke be-
stemming te vervullen naast elkander
maar met elkander, zodat ieders aanleg
door de andere wordt aangevuld.

Vanwege de grote verschillen in aan-
leg tussen man en vrouw, zou ook een
volledige gelijkshakeling van man en
vrouw een onnatuurlijke zijn en bijgevolg
schadelijk en gevaarlijk voor het vrouwe-
lijk geslacht.

Het is zeer zeker moeilijk te zeggen,
welke de natuurlijke (Godgewilde) po-
sitiesverdeling is. Negatief is vast te hou-
den, dat het doel van de vrouw niet
volledig en uitsluitend in het huwelijks-
leven ligt. Zeker behoren de huwelijks-
plichten tot de gewichtigste en meest
verheven positie van de vrouw: maar
ook zonder huwelijk kan de vrouw haar
levensdoel bereiken. Zij heeft geen man
nodig om volledig mens te zijn.

Zeer zeker is voor het merendeel der
vrouwen het huwelijk en de plichten
daarvan, haar eerste en meest omvang-
rijke werk: maar daarnaast kan de
vrouw en in het bijzonder de ongehuwde
andere verplichtingen hebben, als de
huisarbeid (dienstbode) en ook de arbeid
in loondienst.

De vraag luidt dus niet, of de vrouw
werken zal of niet, maar welke arbeid
is voor haar de meest geschikte.

Voor de gehuwde vrouw zal de arbeid
als echtgenote en moeder binnen de fami-
lie tot haar eerste en voornaamste plicht

DE ZONEN VAN ANTHONY EDEN BIJ DE VUUR-BRIGADE. Gelijk alle jongens zijn ook de zonen van Mr. Anthony Eden, Buitenlands Minister, Simon en Nicholas grote bewonderaars van het werk der brandweerlieden, en de photo toont hen als belangstellende toeschouwers bij de Londense brandweer.

behoren. En elke arbeid, welke deze be-
langden van het huisgezin zou schaden,
moet als een onpassende worden afge-
wezen.

Voor de ongehuwde vrouw is de kring
der beroepen, waar ze kan worden toe-
gelaten een grotere. Maar vooral bij de
jongeren moeten de belangen van het
mogelijk toekomstige gezin, reeds in het
oog gehouden worden. Het beroep moet
zodanig zijn, dat daarnaast de voorberei-
ding voor wat de misschien later ge-
huwde vrouw van het huisgezin moet
weten, niet onmogelijk is.

Voor beiden, zowel de ongehuwde als
de gehuwde vrouw geldt verder de alge-
mene regel, dat de arbeid moet overeen-
komen met haar lichamelijke en geeste-
lijke geschiktheid.

Een absoluut verbod van vrouwenar-
beid is dus niet gewenst. Weduwen, ge-
scheiden en ongehuwde vrouwen moeten
toch ook in haar onderhoud voorzien.

Maar wel is wettelijk verbod gewenst
voor de gehuwde vrouw op wie de ver-
zorging van het huisgezin rust.
In Nederland werd bij Kon. Besluit in
1904 bepaald, dat alleen de ongehuwde
vrouw bij post en telegrafie en bij het
openbaar onderwijs kon geplaatst worden
en dat de vrouwelijke ambtenaresse, die
in het huwelijk trad eervol uit de dienst
moest ontslagen worden.

Curaçaos Verslag 1936.

Verschenen is het Curaçaos Verslag
1936 in dezelfde handige uitgave van de
laatste jaren en wel in twee delen.

I. De tekst van het verslag van be-
stuur en Staat van Curaçao over het jaar
1935.

II. Statistische jaaroverzicht over
1935.

Van deze gegevens over het jaar 1935
zijn uit den aard der zaak verschillende
reeds gepubliceerd, die verschenen zijn in
de verslagen van banken, Kamer van
Koophandel enz. Echter zijn er nog wel
enkele nieuwe gegevens te vermelden.
Zo o.a.:

De bevolkingstoename op de Beneden-
winden bedroeg 5%. Op de Benedenwin-
den werd een afname geconstateerd van
3%.

Zo wordt voor de landbouw op de Bo-
venwindse eilanden het jaar 1935 een
mijlpaal genoemd, waarbij dan ook stil-
gestaan wordt.

Ook aan de veeteelt wordt ruime aan-
dacht verleend.

Slechts 226 van de 3561 schapen en
573 van 114302 geiten waren van het
buitenland aangevoerd. Wel werden nog
26.400 K.G. gedroogd en gezouten gel-
tenvlees uit Venezuela aangebracht, be-
nevens 192716 K.G. gezouten rundvlees
uit Argentinië, 23987 K.G. uit N. Ame-
rika en 11550 K.G. van de Engelse An-
tillen.

De ingevoerde melkproducten bedroeg
bijna 750 duizend K.G. tegen 983
duizend K.G. in 1934.

De uitvoer van Zout bedroeg ruim 2 1/4
miljoen K.G. tegen ruim 4 3/4 miljoen
K.G. in 1934.

Merkwaardige cijfers vinden we over
het verkeer.

Het aantal auto's op Curaçao groei-
de van 1931 in 1934 tot 1911 in 1935.

Het aantal processen verbaal wegens
verkeersovertredingen bedroeg in 1935

In 1907 werd dit besluit weer inge-
trokken. In 1910 stelde Minister Heems-
kerk het wetsontwerp opnieuw voor: en
in 1913 onder het Ministerie Cort van
der Linden, werd het weder ingetrokken.

Wat betreft de beroepen, die voor de
vrouw geschikt zijn, leert de ervaring,
dat zij voor het geven van onderwijs, zie-
kenverpleging, kostscholen, kinderinrich-
tingen, toezicht op vrouwengevangenis-
sen, arbeidsinspectie enz. uitnemende
diensten kunnen verrichten.

Uit de veel besproken bestuursuit-
spraak is nog geconcludeerd, dat ons
Bestuur de mening zou huldigen, dat
eerst mannen dan pas vrouwen in aan-
merking komen voor 's lands dienst.

Het is best mogelijk dat het Bestuur
deze mening huldigt, om praktische re-
denen.

Het rechtse beginsel is althans zo,
dat evenmin als de man het recht heeft,
de vrouw uit de loondienst te stoten,
evenmin heeft de vrouw het recht de man
in zijn betrekking te onderkruipen door
voor lager loon te werken.

Absolute gelijkstelling met de man,
houden wij dus niet. Voor ons geldt het
woord van de H. Schrift, dat de vrouw
aan de man moet onderdanig zijn. En de
vrouw ziet in, dat dit goddelijk voor-
schrift steunt op de natuur, welke zegt,
dat in iedere maatschappij, dus ook het
gezin, arbeidsverdeling nodig is: welnu,
haar natuurlijke eigenschappen maken
haar veel meer dan de man geschikt om
haar zorgen te wijden aan de opvoeding
der kinderen en aan het innerlijk bestuur
der huishouding. Als ideaal heeft dan
ook de vrouw haar meest gepaste,
schoonste en vruchtbaarste werkkring
als moeder in haar gezin.

Met alle krachten moeten we naar dat
ideaal streven.

Joseph de Maistre, Jan Holland (vrou-
wen voor vrouwen) en zovele anderen,
hebben op schitterende wijze aangetoond,
dat haar werkkring minstens even hoog
is voor de maatschappij, als die van de
man, al is die ook van andere aard.

De vrouw weet bovendien, dat de leer
van het Christendom beter dan die van
welke filosofen, hetzij van onze mo-
derne wijsgeren, haar verdedigt tegen on-
derdrukking, en dat zij in betrekking tot
het hoogste doel van de mens, de eeuwige
bestemming, alleen door het Christen-
tendom op één lijn werd geplaatst met
de man.

De Christelijke opvatting omtrent de
roeping van de vrouw, veroorzaakt dan
ook de ultra-radicalen richting, welke be-
oogt een absolute gelijkstelling van
vrouw en man, en is daarbij overtuigd,
dat deze christelijke opvatting beter dan
welke ook, de heiligste rechten der
vrouw, n.l. haar rechten als redelijk in-
dividu, waarborgt.

3657; in 1934 1711; in 1600 gevallen
werden waarschuwingen gegeven.

Het aantal verkeersongevallen bedroeg
132, waarbij 42 personen gewond, 4 ge-
dood en 20 personen zwaar lichamelijk
letsel opliepen.

Het aantal aangekomen passagiers be-
droeg 17.843; het aantal vertrokken pas-
sagiers 16.421. Het aantal transitio pas-
sagiers 27.649.

Verder kwamen hier 36 toeristenschep-
pen met 15412 toeristen.

Bij de watervoorziening lezen we de
troostvolle opmerking (het is het jaar
1935). De leveringsprijs is nog onver-
anderd, echter wordt de volle aandacht
geschonken aan een mogelijke verlaging.

Onder het hoofd erediensdienst lezen we
van de Ver. Prot. Gemeente op Curaçao
van een aantal lidmaten van ruim 5000:
huwelijken 16 en dopen 77.

Van dezelfde gemeente op Aruba van
455 leden, huwelijken 26 en dopen 35.

De Gereformeerde gemeente op Cura-
çao en Aruba telde 156 leden.

Bij de cijfers over de Rooms Katholieke
Gemeente heeft men de cijfers wel door
elkaar gegooit. c.f. Amigoe 21 Maart
1936.

Aantal parochianen van het eiland
Curaçao 44700 is goed: maar voor het
aantal opgegeven doopsels en huwelijken,
heeft men de cijfers genomen van het
hele gebiedsdeel.

Verder vinden we telkens wanneer van
de Methodisten gesproken wordt, „West-
leyan” geschreven terwijl naar onze me-
ning het zonder t geschreven moet wor-
den.

Terwijl aan de kop van de bladzijde
nog steeds „Eredienst” blijft vermeld
staan, krijgen we 4 bladzijden over het
onderwijs.

Over de **Bioscoop en filmkeuring** lezen we dat voor volwassenen in 1935 617 films gekeurd werden, waarvan een film in zijn geheel werd afgekeurd, terwijl 10 coupures werden aangebracht.

We geloven dat het verslag over 1936 en 1937 van eenzelfde onschuldige! aard zal schijnen. En zou het daarom geen overweging verdienen om onze hele filmkeuringscommissie maar af te schaffen. Men zou aan de politie b.v. een abonnement kunnen geven van de wekelijkse keuringen van het National Legion of Decency: en als men deze controle nam, had men in de filmkeuring een veiliger en goedkopere Gids als in de tegenwoordige filmkeuringscommissie.

Er zijn betrekkelijk heel weinig z.g. C-films. d.w.z. films die door het Legion of Decency onvoorwaardelijk zijn afgekeurd. Maar wanneer er dan ook eens hier op Curaçao zo'n film komt, we noemen uit de laatste tijd Dr. Monica en Extasy, dan kan men voor deze toch nog wel een plaatsje veroveren op het Curaçao's filmdoek.

Wat de **criminaliteit** betreft lezen we van 692 processen verbaal op Curaçao en 228 op Aruba. Deze cijfers waren in 1934 voor Curaçao en Aruba 555 en 284.

Of we nu in het ene geval van toename der criminaliteit mogen spreken en in het andere geval van afname? Beroepsmisdadigers zegt het verslag werden niet aangetroffen.

In 1935 werden in de gevangenis opgenomen 292 personen.

Op Bonaire en St. Eustatius werd niemand opgenomen.

De **bestrijding van de onzedelijkheid**, althans op Curaçao, vormt in het verslag slechts enkele regels. Is de Diligentia van de betreffende autoriteiten daaraan evenredig?

We hebben al eens meermalen daarover geschreven, met verschillende personen deze aangelegenheid, vooral in zake litteratuur-verspreiding, besproken. Maar behalve bij een recent geval, waar minder diligentie verstandiger zou geweest zijn, hebben wij nooit van bijzondere waakzaamheid daarover vernomen.

Van Aruba schijnt, volgens het verslag, een ruimer rapport in deze aangelegenheid te zijn binnengekomen.

Bij de **bestrijding van Misbruik van**

ALGEMEEN POLITIEK OVERZICHT.

Het zal nog weinige dagen duren of Bilbao is door de Nationalisten ingenomen. De Witten schijnen reeds in de voorsteden te zijn binnengedrongen, en nog houdt de Baskische regering moedig stand.

Want het bericht, dat de regering naar Santander zou zijn overgeplaatst, moet worden tegengesproken.

Het is echter niet onmogelijk, dat in de laatste uren van Bilbao, deze overplaatsing toch zal geschieden, want we geloven niet, dat met de inname van deze stad, de Basken zich op genade of ongenade zullen overgeven. Ze zullen hun grond tot het laatste verdedigen en de laatste stad die dan nog niet door de Nationalisten zal zijn ingenomen, is Santander.

Buiten Spanje is het politiek leven rustig.

Het Kabinet Blum heeft het 1 jarig bestaan gevierd. Er werkelijk dit mocht wel, want een 1 jarig bestaan is voor een Frans Kabinet werkelijk al heel lang. In politicus zal het ook voorlopig in Frankrijk nog wel rustig blijven, want tijdens de grote Parijse Wereldtentoonstelling, die thans gehouden wordt, zal men tegenover de talrijke vreemdelingen geen moeilijkheden willen maken.

Kardinaal Mundelein, de aartsbisschop van Chicago, heeft in zijn protest tegen de toestanden in Duitsland, medewerking gekregen van niet minder als 23 verschillende Amerikaanse Kerkgenootschappen in de Ver. Staten.

Toch gaat de Kerkvervolgning in Duitsland door.

In Würtemberg zijn 17 Katholieke Scholen gesloten.

In Fulda zijn de religieuzen uit het Ziekenhuis gezet, alles gevolg van de hetze van Göbbels.

Maar ook de Duitse Katholieken zijn wakker geschud en op St. Bonifaciusdag 14 Juni heeft men in alle Duitse Kerken manifesteerd op een aan het Kerkgebouw passende wijze en gehoorzaamheid beloofd aan Bisschop en Paus.

Op Göbbel's rede „Katholieken je houdt je mond, of wij gaan zedeproces- sen tegen jullie beginnen”, heeft de moedige bisschop van Münster Graaf van Galen geantwoord met een nieuwe protestrede in de Dom tegen de schending van het Concordaat door de Duitse regering.

OVER PRIESTERS EN LEKEN.

Onderlinge waardering.

Hoewel het volgende artikel hier en daar op toestanden in Nederland betrekking heeft, zo bevat het toch zoveel van algemenere strekking, dat wij dit ook voor Curaçao belangrijke probleem niet willen voorbijgaan.

Waar eens een kosmos bestond heeft het liberalisme een chaos geschapen, daarin ligt de historische traditie van dit stelsel.

Het heeft godsdienst en moraal losge- maakt van de Staat, loesmaakt van het economisch leven, het rukte Staat en economie uit elkaar. De godsdienst werd verbannen naar de huiskamer; de mo- raal werd gelijkgesteld met 'n algemene notie van fatsoen; het recht en de wil

alcohol en verdovende Middelen lezen we van 19 aanhalingen van opium.

Met betrekking tot drankmisbruik werden 285 processen verbaal gemaakt.

In het hoofdstuk **gezondheidszorg** wordt van de meeste besmettelijke ziekten gezegd dat ze afnemende zijn, behalve de tuberculose.

Volgens de verslagcijfers lijkt het ons ook niet het geval te zijn met de geslachtsziekten.

Wat het Gouvernement hier doet voor de zieken, daarvan geeft dit verslag overvloedige cijfers. Wijzen we alleen op de 3630 kaarten, die zijn afgegeven voor kosteloze geneeskundige behandeling en dat alleen in het St. Elisabethshospitaal 77.776 verpleegdagen voor gouvernementsrekening waren.

Voor de gezondheidstoestand van Bonaire is het wel merkwaardig, dat van het sterftecijfer 10.61, het sterftecijfer van tuberculose alleen 7.81 was.

De **armenzorg** geeft ook cijfers, zoals ze in deze omgeving weinig of niet zullen gevonden worden.

Door het Gouvernement werd uitgekeerd aan behoeftigen ruim 25 duizend gulden, aan kosteloze geneeskundige behandeling 135 duizend gulden, niet medegerekend de bezoldigingen der gouvernementsgeneeskundigen.

Vanwege de Rooms Katholieke Kerk lezen we cijfers van f 21.202 — 1813 — 6193 en 7767, een totaal dus van bijna 37 duizend gulden. Nog ongerekend de geregelde bedelingen in de verschillende parochies.

Van wege de Protestantse gemeente lezen we in totaal ruim 9 duizend gulden.

Van de Israelitische gemeente lezen we geen cijfers van uitkeringen, maar alleen dat het fonds van de Nederl. Herv. Israelitisch gemeente ruim 10 duizend gld. bedroeg.

En alle bedelingen zijn in deze cijfers nog niet opgenomen..

Zo geeft dit verslag over Curaçao, weer cijfers en gegevens die er zijn mogen en die in het algemeen er getuigenis van afleggen, dat we hier toch niet zo slecht geregereerd worden en dat de Nederlandse vlag met fierheid wapperen mag boven dit gebiedsdeel, wat in vele opzichten een voorbeeld is voor de landen die door de Carabische Zee bespoeld worden.

En de bisschop besloot zijn rede, met het bekende woord uit de Duitse Kulturkampff van 1870: „Ge kunt ons vernietigen, ge kunt ons het hart uitrukken, maar ge zult ons hart niet los kunnen maken van Christus en zijn Stedehouder.”

Ook de bisschop van Osnabrück, Mgr. Berning, die aanvankelijk bekend stond als een vriend van het Nazibewind, heeft zijn protest laten horen en zijn bittere teleurstelling uitgesproken over de methodes, waarin tenslotte de Hitler-regering is bestand.

Uit deze uiting van teleurstelling blijkt de voorgeschiedenis van Mgr. Berning.

In het begin van het Nazibewind werden Mgr. Berning tesamen met Mgr. Grober van Freiburg beschouwd als voorstanders van het Nazi-regime, en gezegd werd 'toen ook, dat Rome reeds in den beginne zou hebben ingegrepen, gelijk het ook gedaan had met de Action Française, wanneer niet deze bisschoppen vooral, met nog enkele anderen er tegen waren geweest.

Van Mgr. Berning is bekend zijn woord uit die dagen: Men moet Hitler een kans geven.

Welnu, de Kerk op verzoek van Berning heeft Hitler die kans gegeven. En Mgr. Berning werd voor zijn woord benoemd tot Staatsraad.

In de onderhandelingen na de eerste moeilijkheden, was dan ook Mgr. Berning steeds aanwezig bij de officiële besprekingen van de vertegenwoordigers van het Duitse episcopaat met de Hitler-regering. Maar al heel spoedig lazten we de naam van Berning niet meer.

Ook zelfs de aanvankelijk beste vrienden heeft de Duitse regering van zich verwijderd.

Het hele buitenland heeft verder protesteerd tegen de Duitse methodes.

De Kardinaal Aartsbisschop van Wenen, Mgr. von Innitzer, heeft een plechtig protest geschreven en het doen voorlezen in de kerken. Eveneens het gezamenlijke Poolse Episcopaat.

En we zijn dan wel eens benieuwd of nu de Duitse regering weer protesten zal gaan indienen bij Rome tegen deze Kardinaals van Oostenrijk en Polen?

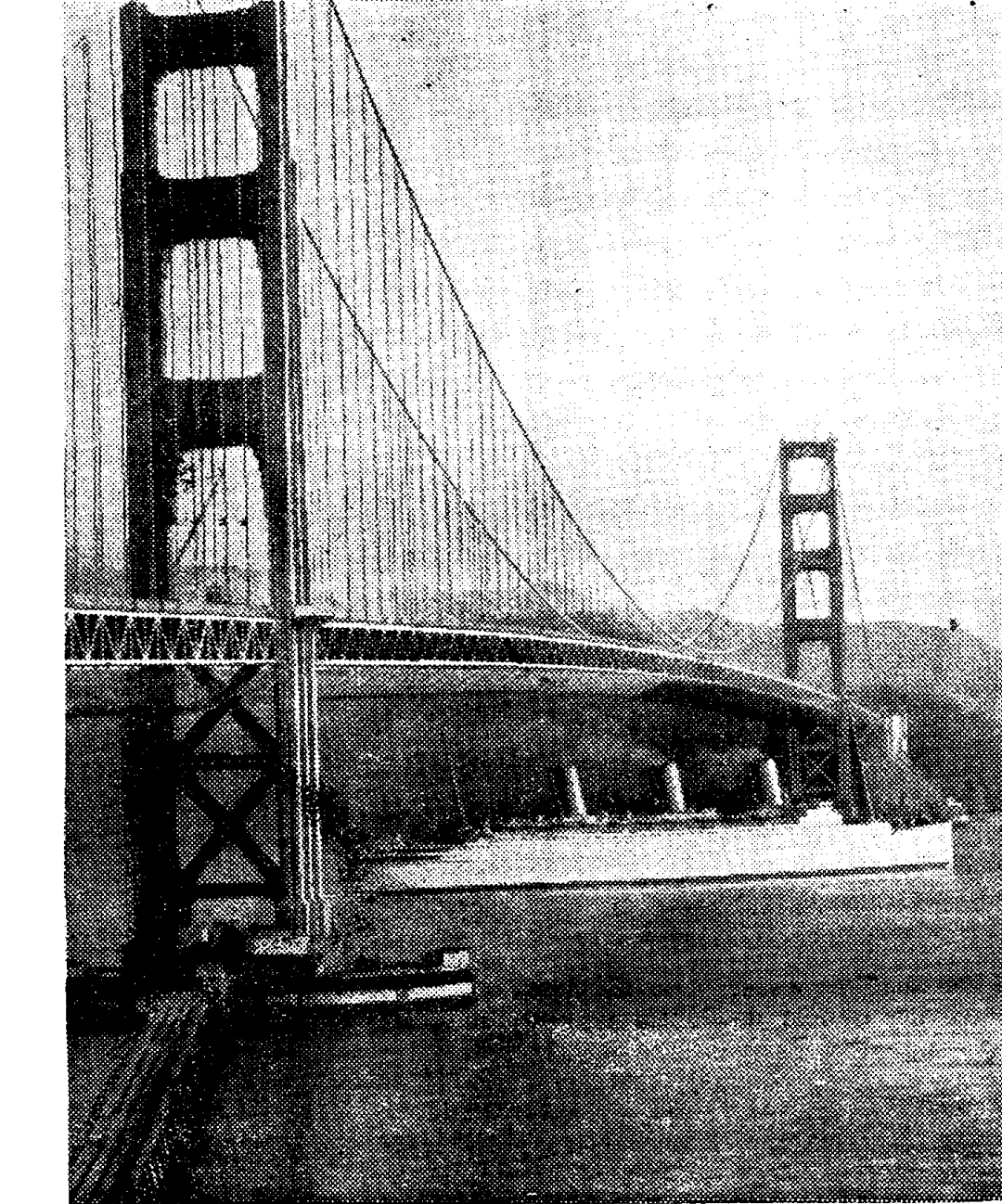
We geloven dat men zich wel zal wachten om een nieuw raak antwoord van het Vaticaan terug te ontvangen.

Onderlinge waardering.

van de Staat werden bepaald door een vaag rechtsgevoel en door de wil van de meerderheid, die in politicus kon doen en denken, zoals zij verkoos.

De burger moest de vrijheid hebben iedere religieuze, morele, juridische en politieke overtuiging aan te hangen, zolang hij maar niet gevaarlijk werd voor zijn medeburgers. In het economisch leven moest ieder voor zichzelf zorgen; ieder kon produceren wat hij wilde en zoveel als hij wilde, als hij maar zelf het risico liep van winst of verlies. Hij mocht arbeidsloon betalen zo laag als hij wilde, als hij maar mensen vond, die ervoor wilden werken.

Strijd tussen godsdienstige stromingen en secten, tussen kerkelijke en wereldlijke overheden, tussen moraal en recht, tussen partijen van links en van rechts,

DE GOLDEN GATE BRUG. De tweede van de grote bruggen nabij San Francisco, namelijk de Golden Gate Brug, is nu klaar. De brug, waarvan de lengte 1.300 meter is, heeft ongeveer zeven miljoen pond gekost. De prachtige kruiser die er onder door vaart is de beroemde kruiser „Empress of Britain” van de Canadian Pacific.

tussen klassen en concurrenten; een strijd van allen tegen allen, de chaos — daar lag het einde.

Nu spreekt men, aldus de „Tijd”, de laatste tijd veel over „ordering”, en men bedoelt dan bijvoorbeeld een meer rationele regeling van de economische bedrijvigheid der mensen.

Daarmee is echter de kern der orderingsgedachte niet aangegeven. Zij beoogt méér dan dat. Zij beoogt niet slechts meer verband te brengen binnen de burgerlijke gemeenschap of binnen het economisch leven, doch óók en eigenlijk vooral: economie en staatkunde weer harmonisch te verbinden met de andere sferen van het menselijk leven, met cultuur, moraal en godsdienst. Zij beoogt in laatste instantie herstel van de verbroken kosmos.

Zoals het communisme een kosmos tracht te bouwen, waarin godsdienst, moraal, cultuur, Staat en economie tot één blok op zuiver proletarische grondslag zijn samengevoegd, zoals het nationaal-socialisme hetzelfde tracht te bereiken op de grondslag van de bloedmythe, zo moeten de leden van de Kerk — óók de leden — ernaar streven de verloren éénheid tussen de sferen van het menselijk leven, tussen geestelijke en wereldlijke waarden en tussen de mensen onderling te herstellen op christelijke grondslag.

Dit is de hoogste zin van de orderingsgedachte, de hoogste zin tevens van de katholieke actie. De wereld moet weer zedelijke en godsdienstige richtlijnen krijgen óók op die terreinen, waar zij tot dusverre meende, dat dergelijke richtlijnen verbodig waren.

Men krijgt wel eens de indruk, dat zij, die met zoveel bewonderenswaardige ijver in ons land het lekenapostolaat overeenkomstig de wensen van de Paus zo spoedig en zo goed mogelijk willen organiseren, min of meer in de fout van het liberalisme vervallen, dat zij een hokjesmentaliteit aan de dag leggen, die lijnrecht ingaat tegen de bedoelingen van de katholieke actie. Zij scheiden het geestelijk leven en de activiteit van de leek in de wereld streng van elkaar, niet zonder een zeker dédain jegens dit laatste.

De gedachte schijnt bij hen vóór te zitten, dat de wereldlijke arbeid van de leek al veel te veel de aandacht van de priesters in beslag heeft genomen, dat zij ten naaste bij de staat der volmaakt- heid heeft bereikt en dat nu de tijd is aangebroken voor het lang verwaarloosde geestelijke leven en voor niets anders dan dat.

Deze door Dr. Poels als de supranaturalistische aangeduide opvatting is volkomen foutief. Zeker: het moet worden erkend, dat de priesters zich in ons land veel hebben bezig gehouden met dingen, die de le-

ken eigenlijk uit zichzelf hadden moeten beginnen: een Schaapman organiseerde ons in politiek opzicht; aan onze sociale organisaties zijn vele priester-namen, wellicht zelfs die van een heilige, Ariëns, verbonden; hoe lang hebben religieuzen hun beste krachten moeten geven aan ons onderwijs.

Doch men onderschatte niet het resultaat: in katholieke landen als Spanje, Frankrijk en zelfs België vermag het katholicisme in het niet-kerkelijke leven minder dan in ons land met zijn mengde- bevolking. Het moet ook worden toegegeven, dat de leken in onze organisaties nog te veel overlaten aan de priesters, nog te zeer gewend zijn aan de veilige schutse van een priester in hun onmiddellijke nabijheid aan dezelfde bestuurstafel.

Het zegt op zichzelf niets, dat sommige onzer parochiegeestelijken dertig en meer adviseurschappen hebben, dat hoeft geen blok aan het been te vormen. Doch de wijze, waarop talrijke besturen alsmat rekenen op de adviseur, alsof ze niets kunnen ondernemen, nog geen handtekening kunnen zetten zonder zijn zegen, maakt zo'n toestand tot een last.

Inderdaad: er moet meer emancipatie van de leek komen op het zuiver wereld- lijk terrein, hij moet leren nóg meer dan tot dusverre op eigen benen te staan.

Doch daaruit mag men niet de gevolgtrekking maken, dat dus de priester zich uit al dat minderwaardige leken- gedoe moet terugtrekken om zich voortaan uitsluitend aan geestelijke zaken te wijden en de verprofaneerde leken op- nieuw te gaan kerstenen met een keur- troepje, dat betere inzichten heeft.

Integendeel: de priester moet méér harmonisch zien, niet zich in een hokje van geestelijkheid opsluiten, het doel van de hele Kerk, van de katholieke actie in zijn grote geheel zien en erkennen, dat ook de leek, die aan de kerstening van het economisch en staatkundig leven werkt, voor het grote einddoel, het herstel van een christelijke kosmos, even vruchtbare arbeid kan verrichten als hij, op het zuiver geestelijk terrein.

Al liggen de gebieden, waarop de leek zich beweegt, hiërarchisch ook beneden het terrein van de zielzorg, daarom zijn zij volstrekt niet minderwaardig. Een lekenonderwijzer is niet in de eerste plaats een gesalarieerde dienaar van de pastoor, doch zijn helper onder de kinderen; de bestuurder van een vakbond- afdeling is geen bons, die de adviseur naar de ogen heeft te zien of anders er- uit vliegt, doch een diaken van de pries- ter onder de arbeiders.

Het einddoel van beiden, de priester en de leek, of hij werkt in de economie, in de sociale organisaties of in de col- leges van burgerlijk bestuur, ligt in één zelfde richting.

bewijs. Deze uitspraken hebben onder de ka- tholieken in Westfalen, naar Havas meldt, grote beroering gewekt.

BUITENLAND.

VRIJSPRAKEN VAN PRIESTERS.

In de pers verzwegen.

Naar Havas uit Berlijn meldt, heeft men wel de grootst mogelijke aandacht geschonken aan de processen tegen ka- tholieke priesters, maar heeft men de publiciteit te dien aanzien niet uitge- strekt tot de vrijspraak.

De rechtbank te Paderborn heeft pa- stoor Sommer, uit Suddessen, tegen wien negen maanden gevangenisstraf was ge- eist wegens immorele handelingen vrij- gesproken. In de toelichting tot het von- nis merkte de rechtbank op, dat in twee gevallen de onschuld van de verdachte was gebleken en dat in de vorige ge- vallen zijn schuld niet bewezen was.

Voor de rechtbank hadden de getuigen hun verklaringen, in de instructie afge- legd, weer ingetrokken.

Te Munster is pastoor Deitmaring uit Hötmar, tegen wien 3½ jaar was ge- eist, vrijgesproken wegens gebrek aan

Christus clementie te betrachten en af- stoegen, opdat de ogen van alle katholie- ken geopend mogen worden voor de wa- re toestand in Duitsland.

Het Katholiek kerkelijk weekblad voor het bisdom Salzburg, had in een artikel de werklozen aangespoord om boetvaar- digheid te doen en te bidden om daar- door bouwers te worden aan een nieuwe maatschappij.

In bedoeld artikel werd verwezen naar de Zwitserse heilige Broeder Clausius, die alle wereldlijke arbeid ter zijde ge- steld had en door te volharden in het ge- bed en slechts gespijzgd door de Eucha- ristie, de redder werd van zijn vader- land.

Voor de redactie van het „Schwarze Korps”, het lijfblad van Julius Streicher, was dit aanleiding, om een felle aanval te richten op de vorst-aartsbisschop van Salzburg, Mgr. dr. Waitz, en de kloos- terlingen.

Het anti-clericale weekblad ging zelfs zo ver te durven schrijven, dat de gees- telijkheid in de eerste plaats geroepen is om „in de voorste gelederen van de hemelse arbeiddienst de Rozenkrans te zwaaien en zich alleen te voeden voort- aan met het Eintopf-gericht der Eu- charistie”.

God kan niet vergaan en de Kerk kan niet sterven door het lasterlijk en hate- lijk geschrift van de Duitse jeugdleiders. Maar wat wel kan is, dat ieder, die nog een greintje gevoel van betamelijkheid heeft, dergelijke leiders de rug toekeerdt, zelfs al dreigen hen daardoor veel tijde- lijke moeilijkheden.

Een katholiek priester die 23 maanden in Rusland gevangen zat, vertelt zijn ervaringen.

De katholieke priester Hodacewitsch die tot pastoor der katholieke gemeente in Charbin benoemd is, heeft een be- schrijving gegeven van zijn ervaringen in Sovjet-Rusland, waar hij 23 maanden in de gevangnissen en kerkers der Ge- poe heeft doorgebracht.

Hij vertelt hoe hij zelf met eigen ogen had aanschouwd, hoe de bolsjewisten de prelaat Budkewitsch hebben vermoord: herhaaldelijk hebben de Bolsje- wisten hem gepijnigd teneinde hem de bekentenis te ontklokken, dat hij zich aan spionage zou hebben schuldig gemaakt. Tegen hem en de overige katholieke geestelijken werden de meest fantasti- sche beschuldigingen ingebracht, die echter niet gehandhaafd konden blijven, daar verschillende gezanten van Bui- tenlandse mogendheden ten gunste der katholieke geestelijken tussenbeide kwa- men. Pater Hodawitsch verklaarde, dat het nauwelijks te geloven is hoeveel priesters in Rusland zijn vermoord. Van de 10.000 priesters zouden er thans nog slechts enkele tientallen in leven zijn.

Het geloof der massa is echter door de geweldige terreur ongeschokt gebleven.

SPREEKVERBOD VOOR DS. NIEMÖLLER.

Op verzoek van ministerie voor Kerke- lijke Zaken.

De bekende evangelische predikant, ds. Niemöller, de leider van de Ber- lijnse oppositionelen, zal op bevel van de geheime staatspolitie voorlopig niet meer mogen spreken, aldus de Nederl. bladen.

De Dahlemse predikant, een vroegere onderzeebootkapitein, thans een van de strijdvaardigste en felste leiders der be- lijddende kerk, heeft, sedert het conflict tussen de evangelische kerk en de na- tionaal-socialistische staat is uitgebro- ken, niet alleen tijdens de Zondags-dien- sten in zijn kerk, maar ook in zijn weke- lijkse bijeenkomsten in het consistorie- gebouw, scherpe aanklachten tegen de- gering en partij geuit en ook in tal van brochures verwijten aan het adres der nationaal-socialistische machthebbers gericht. Ofschoon ds. Niemöller herhaal- delijk is gewaarschuwd, heeft men van de zijde der overheid tot dusver blij- baar niet gewaagd iets tegen hem te on- dernemen.

Thans evenwel heeft de geheime staatspolitie op verzoek van het rijks- ministerie voor kerkelijke aangelegenhe- den een spreekverbod tegen ds. Niemö- ller uitgevaardigd, hetgeen niet alleen voor zijn gemeente te Dahlem doch ook voor zijn talloze vrienden in heel Ber- lijn en omgeving een grote teleurstelling beduidt.

Godslasteringen in Duitsland.

Dat het aan niet-Katholieken zelfs te bar wordt, wat er op dit gebied in Duitsland gebeurt, lezen we in het Soe- rab. Handelsbl.

Daarin lezen we in een der correspon- denties van „Vilanus”.

„...Juist vanmorgen kreeg ik bijvoor- beeld een exemplaar in handen van „Wile und Macht”, het officiële blad van de jeugdbeweging in Duitsland, „Führer- organ der national-socialistischen Ju- gend” waarvan niemand minder dan Baldur von Schirach, de opperste leider en dictator van alles wat de jeugd be- treft in Duitsland, de „Herausgeber”, dus de verantwoordelijke hoofdredacteur is. Zijn naam staat op het blad. De eer- ste bladzijde is geheel ingenomen door de zeer groot gedrukte, drie strofen van een Lied der jungen Mannschaft. Strofe twee nu luidt:

„An dich ergeht das Angebot!
Lass du am Altar die Kerzen!
Wir sind der Kelch! Wir sind das Brot!
Wir sind der Hunger am Herzen!
Hörst du? Das Heerhorn gellt!
Folge! Was fällt das fällt.
Lass du am Altar die Kerzen!”

Vertaling.
Jou wordt het voorstel gedaan:
Laat de kaarsen op het altaar!
Wij zijn de kelk! Wij zijn het brood!
Wij zijn de honger des harten!
Hoor je? De hoorn schalt!
Volg! Wat valt dat valle!

Kan men, — zo vraagt Vilanus — in het opperste orgaan van een organisa- tie, waaraan iedere goed-katholieke ou- der zijn kind moet toevertrouwen, zich voor het Katholieke gevoel aan erger blasfemie schuldig maken? Zoals ge- zegd, wij kunnen begrijpen, dat daar- door in de goed-katholieke streken, een omkeer is gekomen van gezindheid tegen- over Hitler.”

Dit geval van Godslastering staat he- laas bij lange niet alleen. We gaven er intussen al meerdere treurige staaltjes

Christus clementie te betrachten en af- stoegen, opdat de ogen van alle katholie- ken geopend mogen worden voor de wa- re toestand in Duitsland.

Het Katholiek kerkelijk weekblad voor het bisdom Salzburg, had in een artikel de werklozen aangespoord om boetvaar- digheid te doen en te bidden om daar- door bouwers te worden aan een nieuwe maatschappij.

In bedoeld artikel werd verwezen naar de Zwitserse heilige Broeder Clausius, die alle wereldlijke arbeid ter zijde ge- steld had en door te volharden in het ge- bed en slechts gespijzgd door de Eucha- ristie, de redder werd van zijn vader- land.

Voor de redactie van het „Schwarze Korps”, het lijfblad van Julius Streicher, was dit aanleiding, om een felle aanval te richten op de vorst-aartsbisschop van Salzburg, Mgr. dr. Waitz, en de kloos- terlingen.

Het anti-clericale weekblad ging zelfs zo ver te durven schrijven, dat de gees- telijkheid in de eerste plaats geroepen is om „in de voorste gelederen van de hemelse arbeiddienst de Rozenkrans te zwaaien en zich alleen te voeden voort- aan met het Eintopf-gericht der Eu- charistie”.

God kan niet vergaan en de Kerk kan niet sterven door het lasterlijk en hate- lijk geschrift van de Duitse jeugdleiders. Maar wat wel kan is, dat ieder, die nog een greintje gevoel van betamelijkheid heeft, dergelijke leiders de rug toekeerdt, zelfs al dreigen hen daardoor veel tijde- lijke moeilijkheden.

Een katholiek priester die 23 maanden in Rusland gevangen zat, vertelt zijn ervaringen.

De katholieke priester Hodacewitsch die tot pastoor der katholieke gemeente in Charbin benoemd is, heeft een be- schrijving gegeven van zijn ervaringen in Sovjet-Rusland, waar hij 23 maanden in de gevangnissen en kerkers der Ge- poe heeft doorgebracht.

Hij vertelt hoe hij zelf met eigen ogen had aanschouwd, hoe de bolsjewisten de prelaat Budkewitsch hebben vermoord: herhaaldelijk hebben de Bolsje- wisten hem gepijnigd teneinde hem de bekentenis te ontklokken, dat hij zich aan spionage zou hebben schuldig gemaakt. Tegen hem en de overige katholieke geestelijken werden de meest fantasti- sche beschuldigingen ingebracht, die echter niet gehandhaafd konden blijven, daar verschillende gezanten van Bui- tenlandse mogendheden ten gunste der katholieke geestelijken tussenbeide kwa- men. Pater Hodawitsch verklaarde, dat het nauwelijks te geloven is hoeveel priesters in Rusland zijn vermoord. Van de 10.000 priesters zouden er thans nog slechts enkele tientallen in leven zijn.

Het geloof der massa is echter door de geweldige terreur ongeschokt gebleven.

SPREEKVERBOD VOOR DS. NIEMÖLLER.

Op verzoek van ministerie voor Kerke- lijke Zaken.

De bekende evangelische predikant, ds. Niemöller, de leider van de Ber- lijnse oppositionelen, zal op bevel van de geheime staatspolitie voorlopig niet meer mogen spreken, aldus de Nederl. bladen.

De Dahlemse predikant, een vroegere onderzeebootkapitein, thans een van de strijdvaardigste en felste leiders der be- lijddende kerk, heeft, sedert het conflict tussen de evangelische kerk en de na- tionaal-socialistische staat is uitgebro- ken, niet alleen tijdens de Zondags-dien- sten in zijn kerk, maar ook in zijn weke- lijkse bijeenkomsten in het consistorie- gebouw, scherpe aanklachten tegen de- gering en partij geuit en ook in tal van brochures verwijten aan het adres der nationaal-socialistische machthebbers gericht. Ofschoon ds. Niemöller herhaal- delijk is gewaarschuwd, heeft men van de zijde der overheid tot dusver blij- baar niet gewaagd iets tegen hem te on- dernemen.

Thans evenwel heeft de geheime staatspolitie op verzoek van het rijks- ministerie voor kerkelijke aangelegenhe- den een spreekverbod tegen ds. Niemö- ller uitgevaardigd, hetgeen niet alleen voor zijn gemeente te Dahlem doch ook voor zijn talloze vrienden in heel Ber- lijn en omgeving een grote teleurstelling beduidt.

Godslasteringen in Duitsland.

Dat het aan niet-Katholieken zelfs te bar wordt, wat er op dit gebied in Duitsland gebeurt, lezen we in het Soe- rab. Handelsbl.

Daarin lezen we in een der correspon- denties van „Vilanus”.

„...Juist vanmorgen kreeg ik bijvoor- beeld een exemplaar in handen van „Wile und Macht”, het officiële blad van de jeugdbeweging in Duitsland, „Führer- organ der national-socialistischen Ju- gend” waarvan niemand minder dan Baldur von Schirach, de opperste leider en dictator van alles wat de jeugd be- treft in Duitsland, de „Herausgeber”, dus de verantwoordelijke hoofdredacteur is. Zijn naam staat op het blad. De eer- ste bladzijde is geheel ingenomen door de zeer groot gedrukte, drie strofen van een Lied der jungen Mannschaft. Strofe twee nu luidt:

„An dich ergeht das Angebot!
Lass du am Altar die Kerzen!
Wir sind der Kelch! Wir sind das Brot!
Wir sind der Hunger am Herzen!
Hörst du? Das Heerhorn gellt!
Folge! Was fällt das fällt.
Lass du am Altar die Kerzen!”

Vertaling.
Jou wordt het voorstel gedaan:
Laat de kaarsen op het altaar!
Wij zijn de kelk! Wij zijn het brood!
Wij zijn de honger des harten!
Hoor je? De hoorn schalt!
Volg! Wat valt dat valle!

Kan men, — zo vraagt Vilanus — in het opperste orgaan van een organisa- tie, waaraan iedere goed-katholieke ou- der zijn kind moet toevertrouwen, zich voor het Katholieke gevoel aan erger blasfemie schuldig maken? Zoals ge- zegd, wij kunnen begrijpen, dat daar- door in de goed-katholieke streken, een omkeer is gekomen van gezindheid tegen- over Hitler.”

Dit geval van Godslastering staat he- laas bij lange niet alleen. We gaven er intussen al meerdere treurige staaltjes

Christus clementie te betrachten en af- stoegen, opdat de ogen van alle katholie- ken geopend mogen worden voor de wa- re toestand in Duitsland.

Het Katholiek kerkelijk weekblad voor het bisdom Salzburg, had in een artikel de werklozen aangespoord om boetvaar- digheid te doen en te bidden om daar- door bouwers te worden aan een nieuwe maatschappij.

In bedoeld artikel werd verwezen naar de Zwitserse heilige Broeder Clausius, die alle wereldlijke arbeid ter zijde ge- steld had en door te volharden in het ge- bed en slechts gespijzgd door de Eucha- ristie, de redder werd van zijn vader- land.

Voor de redactie van het „Schwarze Korps”, het lijfblad van Julius Streicher, was dit aanleiding, om een felle aanval te richten op de vorst-aartsbisschop van Salzburg, Mgr. dr. Waitz, en de kloos- terlingen.

Het anti-clericale weekblad ging zelfs zo ver te durven schrijven, dat de gees- telijkheid in de eerste plaats geroepen is om „in de voorste gelederen van de hemelse arbeiddienst de Rozenkrans te zwaaien en zich alleen te voeden voort- aan met het Eintopf-gericht der Eu- charistie”.

God kan niet vergaan en de Kerk kan niet sterven door het lasterlijk en hate- lijk geschrift van de Duitse jeugdleiders. Maar wat wel kan is, dat ieder, die nog een greintje gevoel van betamelijkheid heeft, dergelijke leiders de rug toekeerdt, zelfs al dreigen hen daardoor veel tijde- lijke moeilijkheden.

van. Toch willen wij er nog één aan toe- voegen, opdat de ogen van alle katholie- ken geopend mogen worden voor de wa- re toestand in Duitsland.

Het Katholiek kerkelijk weekblad voor het bisdom Salzburg, had in een artikel de werklozen aangespoord om boetvaar- digheid te doen en te bidden om daar- door bouwers te worden aan een nieuwe maatschappij.

In bedoeld artikel werd verwezen naar de Zwitserse heilige Broeder Clausius, die alle wereldlijke arbeid ter zijde ge- steld had en door te volharden in het ge- bed en slechts gespijzgd door de Eucha- ristie, de redder werd van zijn vader- land.

Voor de redactie van het „Schwarze Korps”, het lijfblad van Julius Streicher, was dit aanleiding, om een felle aanval te richten op de vorst-aartsbisschop van Salzburg, Mgr. dr. Waitz, en

De Heer en Mevrouw J. Alvares Correa-Maduro

hopen hun ZILVEREN BRUILOFT op Zondag den 20sten dezer te vieren, bij welke gelegenheid zij om 8.30 's avonds gaarne hunne vrienden en kennissen wenschen te ontvangen ten hunne huize Scharlooweg 102.

Men wordt verzocht deze kennisgeving te willen beschouwen als een persoonlijke uitnodiging.

Curaçao, Juni 1937.

2-1

SCHEPENLIJST OVER JUNI 1937.

16. Ned.	Irena	Sto. Domingo	Sto. Domingo.
17. "	El Libertador	Maracaibo, Aruba	Aruba, Maracaibo
17. "	Simon Bolivar	Pto. Limon	Amsterdam
18. Duitsch	Waltraut	Pto. Colombia	Hamburg
18. Fransch	Cuba	Cristobal	Le Havre
18. Ned.	Astrea	Maracaibo	New York
19. Duitsch	H. C. Horn	Hamburg	Cartagena
19. Ned.	Iris	Centraal Amerika	Centraal Amerika

Ned. vliegtuig Snip of Oriol.

Naar La Guaira op 22, 24 en 29 Juni 1937.

Naar Maracaibo op 21, 23, 25, 28 en 30 Juni 1937.

BEKENDMAKING.

Ter Gouvernements-Secretarie wordt voor onmiddellijke indiensttreding gevraagd een tijdelijke arbeidskracht voor drie a vier maanden tegen een maandloon van f. 125.- M. U. L. O. diploma of daarmee gelijkgesteld onderwijs en kennis van machineschrijven en administratieve werkzaamheden vereischt. Inlichtingen te verkrijgen bij den Hoofdcammies ter Gouvernements-Secretarie den heer M. B. Bartels Daal.

De Gouvernements-Secretaris.
GRONEMEIJER.

INGEZONDEN.

IS DAT BILLIJK?

Geachte Redacteur,
Beleefd vraagt ondergetekende voor onderstaand stukje een plaatsje in uw interessant blad. Bij voorbaat dank.
Maandag 31 Mei heeft de Koloniale Raad de begroting van '38 behandeld en aangenomen. Het nieuwe, ijerige lid, de Heer C. W. J. Jonckheer, heeft die avond een respectabel aantal amendementen van stapel laten lopen, die alle bezuiniging op het oog hadden.

Toen echter de Heer van der Drift, gemachtigde van het bestuur, het voorstel ter tafel bracht, om op Bonaire een Openbare School te openen, die waarschijnlijk met 12 kinderen zal beginnen, vonden de leden van de Raad een jaarlijkse uitgave van ongeveer f. 5.000.— voor twee leerkrachten, z'om peulschilletje, dat het geen der vroede vaderen in het hoofd is gekomen, hierop te amenderen.

Maar f. 5.000!

We hebben de Heer Ernesto Martijn vroeger in de Raad wel eens horen pleiten voor meer beurzen voor de landskinderen. Mr. Martijn kan tevreden zijn. Zonder slag of stoot geeft men aan 12 schoolkinderen op Bonaire een beurs; althans de uitgaven zijn hetzelfde. Bovendien genieten deze leerlingen nog het voordeel, dat ze bij moeders pappot mogen blijven.

Dat een groot percentage van deze 12 kinderen op schooldagen de school niet wist te staan, konden de leden van de Raad niet weten. Evenmin dat dagelijks enkele scholieren uit Rincon er bij moeten gesleurd worden om de legioenen te completeren

Nu moet men de plaat eens omdraaien. Op de jongensschool van Kralendijk, die ruim 300 leerlingen telt, was men het vorig jaar in een particulier gebouw met gymnastiek begonnen. De wet verplichtte daartoe. Na enkele maanden had de eigenaar het gebouw zelf nodig en kwam er een einde aan de gymnastieklessen, omdat ze nergens anders konden gegeven worden.

Inspecteur Schroeder liet horen, dat hij het subsidie zou kunnen intrekken, maar was genadig. De man vergat slechts één ding, n.l. dat hij zelf voor een geschikte zaal of z.g. „overdekte speelplaats” had moeten zorgen.

Dit jaar konden we weer beginnen tot we op 1 Juli weer moeten stoppen, omdat de nieuwe bewaarschool er onder gebracht wordt. Als men nu toch zo edelmoedig is voor die 12 kinderen, waarom dan de overdekte speelplaats, die Inspe-

teur Schroeder had voorgesteld, van de begroting geschrapt? Die kost misschien nog geen f. 2500.— en is in het belang van ruim 300 leerl. Is dat niet 25 maal 12? Voor 12 kinderen is men kwistig, terwijl aan de ruim 300 anderen een kleinigheid, die hun toekomst en die ze nodig hebben, wordt geweigerd. Enerzijds verplicht het gouvernement deze kinderen tot gymnastiek, anderzijds maakt het gouvernement dat onmogelijk.

Wilde men Bonaire ook eens goed doen, dan had men die jaarlijkse f. 5000 heel wat beter kunnen besteden. Een jonge man, die hier aan de weg werkt verdient... f. 0.90; een getrouwde man f. 1.10; bij meer bekwaamheid of ijver komt er nog een dubbeltje of wat boven op; een opzichter brengt het zelfs tot f. 1.50. Is het wonder dat verschillende jongelui er de brui van geven voor zo'n loontje te werken en liever naar Curaçao of Aruba trekken? Als hier eens f. 5000.— per jaar meer besteed werden, zou het voor velen een weldaad zijn. De grote volkswijk Antreol roept om fantsoenlijke wegen en paden. Er wonen tegenwoordig minder protestantse families op Bonaire dan 12 jaar geleden, toen het schooltje werd opgeheven. Alleen de enkele doorrijvers zullen nu tevreden zijn.

J. G. J.

Naschrift van de Redactie:

Ofschoon er zeer gezonde opmerkingen zijn in bovenstaand ingezonden stuk, en waarvan het goed is, dat ze eens gezegd worden, moeten wij er toch enkele dingen in rechtzetten.

De gemachtigde van het Bestuur, de Hr. van Drift, heeft het voorstel om op Bonaire een openbare School te openen, niet ter tafel gebracht. Hij heeft slechts geantwoord op de vragen, die door de Raad gesteld waren betreffende het aantal leerlingen, die de toekomstige school zou bevatten.

Dit antwoord was nauwkeurig. Op meer dan 12 leerlingen kan niet gerekend worden. Terwijl de Kerkeraad op Bonaire rekende op het dubbele.

De bestuurs gemachtigde heeft o.i. wel door de aandacht te vestigen op het kleine getal leerlingen aan de Raad ingegeven, om dat schooltje van de begroting af te voeren.

De Raad ging hier echter niet op in. Dat schooltje moet er komen: Er is door de Raad toegegeven aan een drang, die van protestantse zijde komt en waarvoor zich behalve de Kerkeraad van Bonaire, zich vooral interesseren enkele voormannen van de oplevende Protestantse actie op Curaçao.

De schrijver van het stuk zegt, dat er tegenwoordig op Bonaire niet meer protestanten zijn dan in 1925, toen de open-

bare school werd opgeheven. Voor Kralendijk kan het waar zijn: maar een feit is, dat zich op Rincon enkele families van de R.K. gemeente hebben afgescheiden.

Van de Protestantse kinderen die op de lijst van de Kerkeraad voorkwamen, waren ongeveer 50% van Rincon.

Ten slotte nog dit, bij informatie bleek ons, dat de subsidie voor de overdekte speelplaatsen niet is geschrapt.

Voor 10 overdekte speelplaatsen zullen gelden beschikbaar gesteld worden. Op de begroting voor 1938 zijn daarvoor f. 10.000 beschikbaar gesteld voor de speelplaatsen van 4 scholen in het stadsdistrict van Curaçao. — Bonaire komt vermoedelijk in 1939 aan de beurt.

CURACAO.

Brand.

Op 10 Juni l.l. is op de Handelskade alhier, een aan het Gouvernement toebehorend motorwiel in brand geraakt en door de brandweer geblust.

Vrijheidsberoving.

Als verdacht van wederrechtelijke vrijheidsberoving is door de Politie aangehouden en in bewaring gesteld, de 23-jarige bus-chauffeur I.

Hij had n.l. een passagiere, tegen haar uitdrukkelijk verklaarde wil, medegenomen naar de cunucu. Tijdens het rijden was zij uit de bus gesprongen, met het gevolg, dat zij niet ernstig aan haar knieën en armen werd verwond.

In dank ontvangen.

Verschillende timetables van de K.N.S.M.

Aanrijding.

Op de hoofdverkeersweg te Salinja is in de nacht van 12 op 13 Juni de autobus 670.C., bestuurd door de 24-jarige chauffeur J., aan de linkerszijde de rijweg af- en het voetpad opgeden, met het gevolg, dat de bus tegen een lichtpaal aanbotsde en vrij ernstig werd beschadigd, terwijl de lichtpaal werd ontzet en een in de bus zittende passagier, genaamd A., een snijwond aan de linker-slaap en een schaaftwond aan het voorhoofd opliep. Tegen de chauffeur wordt proces-verbaal opgemaakt.

Inbraak.

In de nacht van 13 Juni 1937, is ingebroken in de winkel van de 37-jarige koopman S.F. Hierbij werd een bedrag aan geld en verschillende koopwaren ontvreemd. Naar de dader wordt een onderzoek ingesteld.

Poging tot roof.

In de avond van de 29ste Mei j.l. is door een haar onbekend manspersoon een poging gedaan om een oude vrouw te beroven.

In verband hiermede is door de Politie een man aangehouden, die door de vrouw als dader herkend is. De verdachte is aan het Hoofdbureau van Politie in bewaring gesteld.

Ambtelijk dommigheidje.

In het Curaçao's Verslag 1936 lezen we onder het hoofd. Rooms-katholieke gemeente o.a.:

Een geestelijke keerde na verlof, wegens langdurige dienst, in de loop van het jaar terug: een werd uit 's Lands dienst ontslagen, sic!

Om welk misdrijf wel? Waarom niet eervol? De persoon in kwestie is Pastoor Burgemeester van Montagne, die werd overgeplaatst naar het Franse eiland St. Barthelemy en daarom op zijn verzoek eervol uit 's lands dienst werd ontslagen.

Van ambtelijke zijde werd het wel erg ongelukkig geredigeerd!

K M O

Wereldprogramma
Via P.C.J. Golfengte 31.28
19.24 — 20.24 uur Curaçao'tijd.
Zondag, 20 Juni 1937.

1. Gramofoonmuziek.
2. Een bezoek aan de Amsterdamse Artist (Reportage)
3. Gramofoonmuziek.
4. De Wereld in Vogelvlucht, door Paul de Waart.
5. Van en Voor de Missiepost.
6. Vaderlandse Kroniek.

Koloniale Uitzending van de K.R.O.
Via de P. H. I. op Golfengte 25.57 M.
Van 9—10 uur Curaçao'tijd.

1. Mars.
2. Medische Causerie
3. Gramofoonmuziek.
4. De Wereld in Vogelvlucht, door Paul de Waart.
5. Van en Voor de Missiepost.
6. Vaderlandse Kroniek.

Goede reis.

Met het s.s. Simon Bolivar vertrekken op verlof naar Nederland de Eerw. Frater Canutus, hoofd van het St. Thomas-college, Frater Romualdus van onze drukkerij en Frater Thomas van Scherpenheuvel.

Aan allen goede reis, prettige vakantie en behouden terugkeer.

De West Ind. Gids.

De 19de jaargang van dit tijdschrift opent met een artikel van H. N. HAJA-RY, dat verwacht worden grote gebeurtenissen onder de Brits-Indiërs in Suriname.

Verder een artikel van Fred. Oudschans Dentz over Thomas Edward Penard.

De op Curaçao welbekende L. F. Bou-

man schrijft over de West-Indische afdeling der K.L.M. en we lezen daarin, dat de K.L.M. hoopt, dat binnen 2 jaar de opening van de geregelde luchtvaart-dienst Amsterdam — Paramaribo — Curaçao zal plaats hebben.

Het is vrijwel zeker dat de vliegtuigen hiervoor in Nederland zullen vervaardigd worden. De tocht Amsterdam — Paramaribo zal vermoedelijk 2½ dag duren.

We vernemen verder dat de Lockheed-Super-electa vliegtuigen welke voor de West-Indië dienst zijn besteld, in October van dit jaar op Curaçao zullen zijn en waarschijnlijk rechtstreeks van de fabriek naar Curaçao zullen vliegen.

Verder schrijft Paul de Waart over de West en de K.R.O. en dan volgen de Kronieken over Suriname en Curaçao.

De Kroniekschrijver van de Gids vestigt ook de aandacht op de vertragingen van de Notulen van de Koloniale Raad en meent de reden te weten: men schijnt gewacht te hebben op een zending slechter papier, dan het tot toe gebruikelijke.

Padvindernieuws Saba.

Naar de leider van de padvinderebeweging van Saba, van der Maarel ons bericht, is in Januari 1937 door voorzitter en secretaris van het afdelingsbestuur der Nederl. Padvindere Vereniging, afd. Saba, namens het bestuur een request gericht aan Hare Majesteit de Koningin met het eerbiedig verzoek of het Hare Majesteit zou willen behagen de uitzending van 6 Sabaanse padvindere naar de Jamboree 1937 in Nederland mogelijk te maken.

Hierop is goedgunstig beschikt, daar er over het Gouvernement van Curaçao een subsidie voor dit doel is ontvangen van f. 1800.—

De Padvindersleider, de Heer M. van der Maarel Jr., zal dus 26 Juni e.k. met 6 Padvindere van Saba naar de Jamboree vertrekken.

De Eerste Schermwedstrijd op Curaçao.

Er was opvallend veel belangstelling Zaterdagavond voor de eerste Schermwedstrijd op Curaçao welke zou gehouden worden tussen een equipe van de politie Sport Vereniging en van Asiento.

Door de komst van Luitenant Boutmy, Kampioen schermer van Nederland, heeft de scherm sport op Curaçao belangstelling gekregen en grote belangstelling, gelijk we Zaterdagavond konden merken.

De Hr. Haayen memoreerde in zijn openingsrede, dat onder de Heer Huls-wit indertijd ook al de scherm sport beoefend was, maar dit was meer in kleine kring geweest.

De politie was uitgekomen met de Heren Gouw (captain), Akkermans, Hilhorst en van der Logt en de secondanten waren de Heren Vos en Hoendervoogt.

Asiento kwam uit met de Heren The-singh (captain), Oetelmans, Hessing en Broek. Secondanten waren de Heren Slockers en de Klerk.

De leiding berustte bij de Luitenant Boutmy, die ook de beide clubs had opgeleid en de wisselbeker beschikbaar had gesteld.

Deze gaf tevens een kleine inleiding op de uiterst spannende wedstrijd, die wel toonde dat de beide equippen tegen elkaar waren opgewassen. De eindstrijd was dan ook 8—8. Maar bij het tellen der treffers bleek, dat de P.S.V. met 59 ontvangen treffers de beker had ontvangen.

De Heer van Nijmegen Schonegevel reikte de beker en de prijzen uit met een hartelijk en sympathiek woord, waarin zijn oude liefde sprak voor deze sport. Hij wees vooral op de zelfbeheersing, die deze werkelijk schone en nobele sport aankweekt.

Deze avond was een groot succes voor deze jonge sport en vooral voor de leider, de Heer Boutmy, die ook zijn welverdiend deel ontving in de op deze avond gebrachte hulde.

H. K. H. PRINSES JULIANA
(foto Ziegler).

PRINSES JULIANA IN BLIJDE VERWACHTING.

Hedenmorgen deed de Niroom van Batavia een mededeling, waarin werd medegedeeld dat H.K.H. Prinses Juliana voor de Nederlandse Radio gesproken had en dat in verband met DE HOOGST BELANGRIJKE EN VERBLIJVENDE inhoud dezer rede, om half 10 hedenmorgen over de Indiëzenders een heruitzending plaats zou hebben.

De luisteraars die hedenmorgen geluisterd hebben naar de Aneta persberichten van de Niroom, hebben deze inhoud nader vernomen.

Wij willen dit bericht niet overnemen, daar wij niet op de Aneta-berichten zijn geabonneerd. Maar eenieder begrijpt wel, waarop deze verblijdende inhoud slaat.

DE VEROVERING VAN DE HOOGSTE LUCHTLAGEN.

10.000 Meter BOVEN DE AARDE!

Uit Kansas City wordt gemeld:

Op het laatste alhier gehouden wetenschappelijke congres gingen de ingenieur Igor I. Sikorsky en T. P. Wright een weddingschap aan over het feit, dat er, volgens hen, binnen tien jaar niet langer dan 10 tot 18 uur tijd nodig zullen zijn om per vliegtuig van Parijs naar New York te komen. De voorbereidingen hier-toe zijn tenminste reeds in volle gang. Deze worden getroffen in... een laboratorium op meer dan 10.000 meter hoogte. De moderne vliegtuigtechniek richt haar belangstelling in de laatste tijd meer en meer op de stratosfeer, resp. sub-stratosfeer. De leek echter weet van de voorbereidingen, welke men trof nog vrij weinig. Hoe b.v. worden deze getroffen?

Waarnemingen op de film.

Van tijd tot tijd ziet men in Kansas City een reusachtig vliegtuig opstijgen, dat snel naar boven schiet en dan achter de wolken verdwijnt. Aan boord van dit vliegtuig bevinden zich tientallen toestellen, welke dienen bij de verschillende wetenschappelijke waarnemingen. Zodra het toestel, dat onder toezicht staat van Kapt. D. W. Tomlinson, een bepaalde hoogte heeft bereikt beginnen de apparaten automatisch te werken; automatische camera's doen hun werk, filmstrookjes worden door nauwe spleten getrokken en op elk dezer strookjes nauwkeuriger dan het menselijk oog kan waarnemen wordt alles op het celluloid vastgelegd, wat zich aan het oog van het toestel onttrekt.

De machine waarmee deze observaties worden verricht is de grootste, waarover men in Amerika momenteel beschikt. De bouw kostte 350.000 dollars. Het toestel kan een hoogte van 11.000 meter bereiken.

Een amateur slaat de bres.

Wat in de archieven van het „vliegende laboratorium” wordt opgetekend, is bijna voor 100 pc. absoluut betrouwbaar. Men heeft sinds 1902 een grote stap vooruit gedaan. In dat jaar liet de ballonvaarder Leon de Bort in Zuid-Europa voor de eerste maal onbemande ballons tot 13.000 M. hoogte opstijgen. Hij was de eerste die constateerde dat de temperatuur waarvan men aannam, dat zij naarmate de hoogte groter werd, afnam. geheel constant bleef. De Bort had voor de eerste keer iets te maken gehad met de beroemde zone, welke wij thans de stratosfeer noemen.

Kouder dan boven de polen.

Vanaf Kapt. H. Hray, die in zijn ballon op 12.000 meter in 1927 om het leven kwam tot aan prof. Piccard, dien men de Columbus der stratosfeer noemt, en T. G. Settle die gelijktijdig met de befaamde Russische stratosfeervliegers opsteeg, ligt een verre avontuurlijke en gevaarlijke weg. Om kort te gaan: datgene, wat wij, dank zij de onderzoekingen van al deze geleerden weten is, dat de stratosfeer boven onze planeet in de zomer hoger is dan in de winter. Wij weten, dat de stratosfeer het laagst ligt boven de polen en het hoogste boven de tropen. Boven de tropen is de temperatuur lager dan boven de polen.

Verder is ons bekend dat de stratosfeer-regioenen vrij zijn van mist, nevel, stormen enz. De eerste hoofdstukken over de stratosfeer-onderzoekingen zijn geschreven; het onderzoek treedt thans in haar tweede fase.

Met een snelheid van 800 K.M. per uur.

Om de stratosfeer te kunnen veroveren, moeten wij vóór alles een aantal technische problemen oplossen. Men heeft speciale propellers uitgevonden, welke zodanig zijn geconstrueerd dat zij in de meest ijle lucht nog „pakken”. Voorts is men bezig aan de bouw van cabins, welke, even als duikerklokken of onderzeeërs, hermetisch zijn afgesloten. Deze cabins moeten het ons mogelijk maken met een snelheid van 800 K.M. per uur door de stratosfeer te snellen! Ook het probleem van zuurstofvoorziening en luchtdruk in deze cabins heeft men onder de ogen genomen en ook hiervoor werd een oplossing gevonden.

Van laag tot laag.

De meteorologen willen evenwel nog verder dan de stratosfeer. Wij weten reeds dat boven de stratosfeer de meteoractiviteit ligt, en dan komt de Kennelly-Heaviside-laag, welke de elektrische golven reflecteert. En na de ozonlaag komt tenslotte de elektrische aurora, welke geheimen men eerst zal kunnen doorgronden, wanneer men met een raket

DE WERELD IN VOGELVLUCHT.

Overgenomen uit „Boletin Comercial” en „Beurs- & Nieuwsberichten”

Bilbao is in handen gevallen van de Nationalisten.

Uit Brussel wordt gemeld dat de Belgische Minister in een rondschrijven aan de autoriteiten van Rijk, Provincie en Gemeente er op wijst dat er in België geen sprake kan zijn van het gebruik van Nederlandse boeken op Belgische scholen, waarin de spelling, afwijkt van die aangegeven door de Vries en te Winkel.

UIT NEDERLAND.

In Nederland overleed de gepensionneerd Generaal der Mariniers Josselin de Jongh.

Bij het bezoek van de Kon. Familie aan Amsterdam woonde Prins Bernard Zondag de godsdienstoefening bij in de Nieuwe Kerk. Voorganger was Dr. Koningsbergen. 's Middags werd een rijtoer gemaakt, waarbij op het Jonas Daniel

tot in het heeal zal kunnen doordringen!

Overigens hebben de meteorologen verschillende malen hun opvattingen moeten wijzigen wanneer steeds weer nieuwe ontdekkingen werden gedaan. Zo dacht men tot voor korte tijd, dat de stratosfeer volkomen droog was, dat er dus een absolute droogte heerste. Men is intussen echter tot de slotsom gekomen dat deze opvatting niet juist is. Ook de stratosfeer is vochtig en met dit feit zal men bij de bouw der stratosfeertoe-stellen rekening dienen te houden.

Hagelbuiten uit „helderen hemel”.

De eerste die op dit verschijnsel de aandacht vestigde, was prof. August Piccard. Toen hij voor een tweede stratosfeertocht de aarde verliet, was zijn ballon vochtig. Na een tocht van 12 uur in de volle zonneschijn en een verblijf van elf uur in de stratosfeer was het omhulsel van de ballon niet droog, neen integendeel, hij droop van het vocht! Een dergelijke ontdekking deed ook de Amerikaanse expeditie met de „Explorer II”. Uit dit feit laten zich talloze verschijnselen verklaren, waarvoor men tot op heden geen oplossing wist, zoals b.v. de hagelbuien „bij heldere hemel”. In dergelijke gevallen condenseerde zich de waterdamp uit de stratosfeer rond de stofdeeltjes uit vulkanen en dergelijke, bevriest dan en komt als hagel op de aarde. Voor de vliegtuigen is deze vochtigheid gevaarlijk, daar ijsvorming op de vleugels en de ballons zodoende gemakkelijk ontstaat.

Snelheden van heden ten dage.

Onlangs heeft de Amerikaanse vlieger Howard Hughes het vasteland van Amerika overgestoken in een non-stopvlucht van zeven uur, 29 minuten en 27 seconden. Hij bereikte in de sub-stratosfeer op een hoogte van 5000 meter een gemiddelde snelheid van 332 mijlen per uur, terwijl het hem soms gelukte een snelheid van 370 mijlen te bereiken. Dat zijn inderdaad cijfers, waarvan men tot voor kort geen begrip had.

Men veronderstelde zelfs in de stratosfeer hoogstens 350 mijlen te kunnen behalen. Voor de vliegende laboratoria zijn er dus weer nieuwe taken, men moet rekening gaan houden met de snelheidsfactoren, welke aan motoren, propellers en vorm van het vliegtuig andere eisen stellen dan vroeger. Andere problemen zijn die, welke de vraag inhouden, hoe de mens zich zal kunnen houden bij zulke hoogten en bij zulke snelheden! Het zijn vraagstukken welke op een oplossing wachten, doch dat deze zal komen daaraan behoeft men niet te twijfelen en wellicht zal men niet eens zo lang er op behoeven te wachten.

Levenservaring.

Er zijn altijd mensen, die niet zeker zijn van hun zaak. Dit spruit gewoonlijk voort uit het gemis aan zelfvertrouwen. Zij zijn zich klaarblijkelijk bewust van zelfoverschatting. Nu vindt zelfoverschatting gemakkelijk plaats, omdat de taxatie van geestelijke waarde nog al eens naar de hoge kant gaat, zonder evenwel op zich zelf hoog te zijn. Een neger, die zich zelf heeft beschilderd, vindt zich natuurlijk prachtig, maar veel kans als schilderstuk maakt hij niet op een veiling bij Frederik Muller. De mens, die niet naar het buitenland reist, omdat hij buiten zijn moedertaal geen andere taal spreekt, beschouwt zich dikwijls als een letterkundige, wanneer hij in zijn eigen land reist. En de mens, van wie men zegt, dat hij het buskruit niet heeft uitgevonden, zit er misschien in alle stilte naar te zoeken, omdat hij nog nooit van gehoord heeft. Doch wanneer men enige malen leergeld heeft betaald, wordt men voorzichtig. Zoals die heer voorzichtig was geworden, bepaald, omdat hij enige malen in zijn opzet niet geslaagd was. Daarom riep hij de hulp in van een goede vriend en vroeg hem om raad. De heer in kwestie had voor, dat hij rijk was, een eigenschap, waardoor men gewoonlijk vele andere eigenschappen over het hoofd ziet, al zijn ze nog zo slecht.

Hij was verliefd geworden op een jong en aardig meisje, althans hij dacht verliefd te zijn.

— Zou er kwaad bij kunnen, vroeg hij, wanneer ik haar niet mijn juiste leeftijd zeg? Ik ben namelijk zestig. Als ik vijf-tig zeg, zou ze mij dan niet eerder nemen?

Hij was bij zijn vriend aan het juiste kantoor, daar dit een kantoor was met levenservaring en misschien ook wel proefondervindelijke wijsheid.

— Ik vermoed, sprak de vriend, wanneer je zeker wilt zijn van haar ja-woord, dat je dan beter zult doen te zeggen, dat je vijf en zeventig ben en het gevoel hebt, dat je het niet lang meer zult maken!

Maandag vertrokken de Koninkl. gasten per trein naar Baarn. Vandaag ging H.M. de Koningin per auto naar het Loo. Het prinselijk paar naar Soestdijk.

H.M. de Koningin ontving te Amsterdam in audientie de Ministers Lidt de Geerds, Oud en de Graaf.

Minister Colijn had in verband met de kabinetscrisis een langdurig onderhoud met onderminister Welter en oud-minister Steenberghe.

Minister Colijn deelde mede dat voor het eind van deze week nog geen oplossing was te verwachten.

SPORT.

Feyenoord-Bequick 6—0, Promotie competitie Miranda-Willems Twee 0—5, Middelburg-MVV 5—4.

Denemarken — Noorwegen 5—1.

MOE?

- wel neen!

Ik gebruik nu
Sanatogen

Dat eigenaardige gevoel van loome slapt, die drukkende vernoeidheid — zij verdwijnen volkomen met Sanatogen. Vele duizenden kennen de heerlijke opwekkende en krachtgevend eigen-schappen van Sanatogen uit ervaring en gebruiken Sanatogen daarom geregeld een paar maal per jaar gedurende enkele weken.

Probeer Sanatogen ook eens. Begin nog vandaag, dan zult gij U weldra heerlijk gezond voelen.

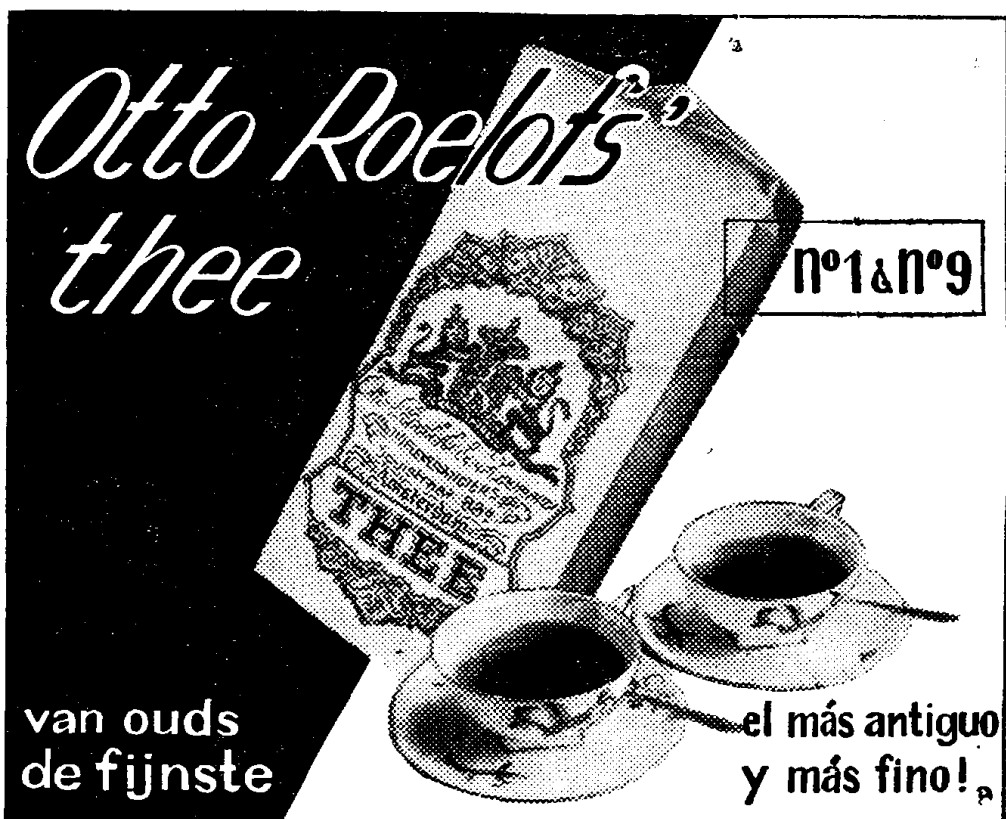
Prof. Mann,
van de Universiteit
te Oxford, schreef:
„Na het gebruiken van Sa-
natogen vindt een opbou-
wende werking plaats in het
zenuwstelsel”.

SANATOGEN

HET ZENUWSTERKEND VOEDSEL

Verkrijgbaar bij alle Apotheken
in verpakkingen van 90 en 180 gram.

GEMENGD NIEUWS.

De eerste Christenen.

In naam van onze verheven beginse-
len vraagt men ons christenen telkens
weer, terecht en ten onrechte, de moge-
lijkste en de onmogelijkste dingen. Elk
christen, die in zichzelf inkeert en dan
zijn eigen onvolmaaktheid beseft, weet
dan telkens weer hoe vreselijk hij en
ook de massa der christenen nog te kort
schiet om het christelijk ideaal ten volle
te beleven.

Dat de lieden, die van de christenen
in naam hunner beginselen de volmaakt-
heid eisen, duizenden malen zelf grove-
lijk te kort schieten danwel niet wensen
te wijzen naar de lasten, welke zij dezen
zo gaarne zouden opleggen en zien dra-
gen, is slechts een armzalige veront-
schuldiging voor ons eigen te kort zie-
ten. In bepaalde gevallen mag men zich
echter daar toer wel een weinig mee

troosten, zeker echter als de ene chris-
ten de ander zijn onvolmaaktheid ver-
wijt.

Een bijzonder aardig voorbeeld moge
hier worden vermeld.

Bij een groot-industrieel komt een
arme missionaris op bezoek om voor
zijn missie te bedelen. Men diene echter
te weten, dat deze industrieel wel groot
was als industrieel, maar niet als echtge-
noot. In zijn eigen huis had hij minder te
zeggen dan U of ik — wat mij aangaat
is dat niet veel. Een wijze Voorzienig-
heid, die blijkbaar rekening hield met de
vele moeilijkheden, welke zijn rijkdom-
men hem op de weg naar de zaligheid
konden bereiden, had hem in liefderijke
bezorgheid dit speciale kruis opgelegd.
De hele fabriek en de hele stad wist,
dat hij het met gelatenheid en zonder
enig spoor van opstandigheid droeg. Wat
maar weinig kruisdragers hem na zullen
zeggen.

De man met de apostolische ijver in

overzeese richting werd zeer beleefd en
hoffelijk door mijnheer en mevrouw in
het salon ontvangen. Al spoedig geurde
mevrouw even met haar nieuw prachtig
Perzisch tapijt — zelfs de prijs ervan
vermelden: 1500 gld!

Maar de missionaris was niet geko-
men om tapijten te bewonderen doch om
„zakken te doen”, hij moest geld voor zijn
missie zien los te krijgen. Gastheer en
gastvrouw wisten ook wel waarom het
ging en dus had hij het gesprek tenslotte
toch in de goede richting. Het leek al-
les zeer hoopvol. Mijnheer had al een
tientje uit zijn portefeuille gehaald.

Opeens maakte mevrouw echter moei-
lijkheden — niet zozeer wegens dat tien-
tje, dat kreeg hij in elk geval —, maar
vanwege haar principes. Het was toch
eigenlijk niet juist, dat missionarissen
bij de leken moesten gaan bedelen, daar
zovele pastoors in mooie pastorieën za-
ten en zo'n best leventje hadden. Als die
eerst eens voor de missie opkwamen.
Christus en de apostelen hadden het ook
niet zo weelderig gehad!

Het klonk alles pijnlijk. De missiona-
ris kon onmogelijk ontkennen, dat niet
hier en daar een lid van de geestelijke
orde van Sint-Petrus een zekere mate
van welvaart en behaaglijkheid om zich
heen had en verwijzen naar de talloze
pastoors, die nauwelijks de touwtjes aan
elkaar kunnen knopen, had weinig zin.

De man Gods, een slimmeling, zei dus:
„Inderdaad mevrouw, dat is zeer be-
treurenswaardig. Het valt mij altijd
zwaar en ik had dat bedelen langs de
huizen al lang opgegeven om mij tot de
pastorieën te beperken als er niet één
feit was geweest, dat mij de moed daar-
voor had gegeven. De armoede, veelal
de vrijwillige, der eerste christenen, die
elkaar zo lief hadden, dat ze alles met
elkaar deelden. De christenen onzer da-
gen zijn ook wel wat geëvolueerd; U zei
daarnet dat uw tapijt 1500 gld. had ge-
kost. Ik gun het U van harte en zou
er niet gaarne een aanmerking op ma-
ken. Maar mag ik nu even zeggen, dat de
eerste christenen het zeker niet zo weel-
derig hebben gehad”.

STAKING DER BUS-CHAUFFEURS IN LONDEN. Gedurende de staking der bus-chauffeurs in Londen, waren de Londenaars genoodzaakt hun fietsen te gebruiken. Duizenden mensen gaven er de voorkeur aan hun fietsen te gebruiken boven een ondraadse plaats.

Hinderlijke Transpiratie.

De narigheden van dat hinderlijk
transpireeren worden volkomen on-
dervangen door een geregeld ge-
bruik van Purolpoeder. Deze uit-
stekende bedak neemt de transpiratie
op, houdt de huid koel en droog
en tevens vrij van smetten, schijven,
roode hond en eczeem. En wel,
omdat zij in tegenstelling met andere
bedaks geneeskrachtige stoffen be-
vat, welke voor een goede huid-
verzorging in de tropen onont-
beerlijk zijn.

Wilt gij U volkomen fit voelen,
met het aangename gevoel van U
goed te hebben verzorgd, met een
frissche, droge huid en gave voeten,
maak dan geregeld gebruik van Purol-
poeder. Bestrooi na het mandien
en alvorens U ter ruste te begeven
de plaatsen, waar wrijving of knel-
ling optreedt, de oksels, de liezen,
voeten enz. met Purolpoeder. Houd
steeds een bus in Uw mandikamer
en slaapkamer bij de hand en wijs
Uw huisgenooten of loges op het
grootte nut van het onovertreffelijke
Purolpoeder.

Mijnheer liet zelf de missionaris uit en
drukte hem in de gang nog stiekum een
bankje van vijftig pop in de hand, „Om-
dat U mevrouw zo aardig schaakmat
hebt gezet! Ik krijg daar straks nog wat
over te horen! Maar goed was ie!”

SI-KILAT.

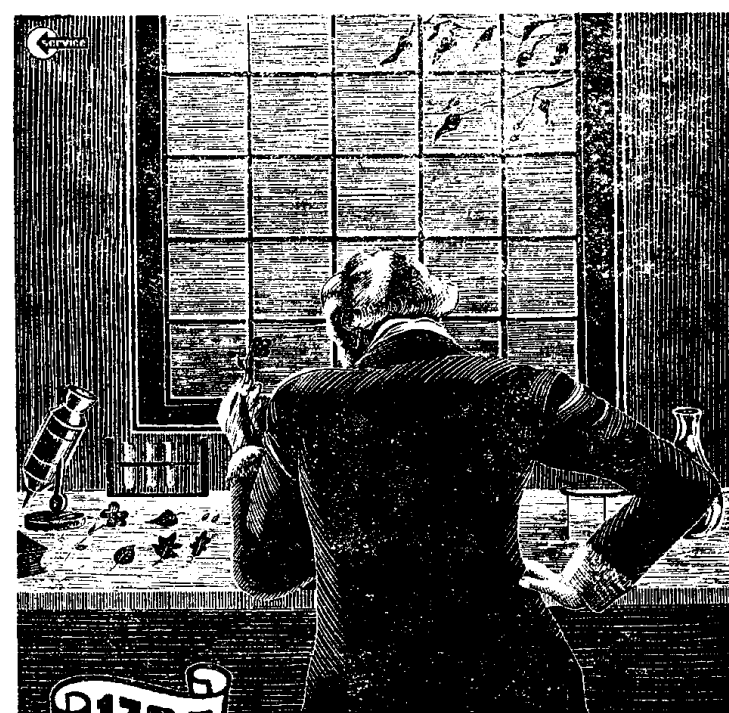
Wolfsjachten in Oxford en elders.

Niet minder dan veertig schapen moes-
ten eraan geloven voordat men de drie
jonge wolven uit de diertuin van Ox-
ford ontsnapt, had neergelegd. Deze
wolven hadden de stad dangelang in on-
rust gebracht. Deze wolvenjacht, waar-
aan honderden politiebeambten, vrijwil-
lige jagers en zelfs soldaten deelnamen,
herinnert aan de tijd voor 250 jaar, toen
er nog wolven waren in het graafschap
Yorkshire. Tegelijk doet het denken aan
die gebieden van Europa, waar de wol-
venjachten tot de allerdaagse gebeurte-
nissen behoorde. Op een geweldig gebied
van de Zwarte Zee tot de Noordkaap
van duizenden kilometers uitgestrektheid
leeft ook nu nog de grijze of steppen-
wolf. In Sovjet-Rusland alleen worden
ook nu nog iedere winter gemiddeld
tienduizend paarden en vijftigduizend
runderen door wolven verscheurd. Maar
ook in Polen en gedeeltelijk in Roemenië,
Littauen en Finland heerst nog de ver-
schrikkelijke wolfsplaag. Het is bekend
dat de wolfsplaag in de wereldoorlog bij
gebrek aan voedsel ontzaglijk steeg. Een
erg wolfsjaar was 1932. Ook de afgelo-
pen winter was ongunstig. Aan de Rus-
sisch-Poolse grens werd een militaire
post in een afgelegen blokhut belegerd
door wolven, die volkomen dol schenen
te zijn van honger. Urenlang moesten
de soldaten zich met geweervuur en
handgranaten verdedigen, en de bevrijd-
de stad versterkingen aanrukten om de wol-
ven te verdrijven. Ook toen nog werd
een soldaat gedood en vier anderen le-
vensgevaarlijk door beten gedood. In Po-
len en Sovjet-Rusland worden ieder win-
ter grote jachten georganiseerd. Er be-
staat een geregelde patrroulledienst en
de sterksten van ieder dorp worden daar-
voor uitgekozen. Wanneer de wolven ge-
zien zijn worden grote drijfjachten ge-
houden. Toch mindert de plaag niet. Er
zijn nog geen tekenen, die erop wijzen,
dat het aantal wolven minder wordt.

EEN DURE KIEZER.

New York heeft een kies-district,
waarin slechts één stengerechtigd kie-
zer woont. Deze mijnheer is echter een
zeer dure klant en dat zal duidelijk wor-
den, wanneer men bedenkt, dat iedere
keer wanneer er gestemd moet worden
een lokaal moet worden gehuurd, een
geheel stembus-systeem moet worden
ingericht, terwijl ook de verblijfskosten
van de stem-opnemers moeten worden
betaald.

Zo kostte deze heer van het veertig-
ste kiesdistrict bij de verkiezingen in
November 500 dollar.
Op de dag der verkiezingen stond deze
erigste kiezer, de Rabbi Nathans Wolf,
's morgens op, kleepte zich „op zijn Zon-
dags” en begaf zich na kalm onbeten te
hebben, naar het stembureau, zich ten
volle bewust van zijn waardigheid. Het
was een hele oplichting voor de leden
van het stembureau die reeds vier uur
op hem hadden zitten wachten, en die
bang waren, dat hij niet meer komen zou.

1760

Toen reeds....

Linnæus was geleerd Hij kende alle bloemen,
En wist de boomen bij hun eigennaam te noemen.
De dieren kende hij
Van olifant tot bij,
Maar iedereen wist in zijn tijd reeds Bols te roemen

BOLS

* Elken dag één glaasje! 1575

SPORT-RUBRIEK

Officiële Mededelingen

VAN

“De Curaçoise Voetbalbond.”

WEDSTRIJD-UITSLAGEN.

Zondag, 13 Juni 1937.

R.C.C. 1 — Hollandia 1	2—0
S.U.B.T. 1 — Hercules 1	0—1
Jong Holland 1 — Scherph. 1	2—2
Volharding 2 — Transvaal 2	0—0
D.D.V.O. 1 — D.C.C.	0—1

COMPETITIE-STAND

A-klasse	gesp.	gew.	gel.	verl.	doelpunten	punten	gem.
Volharding	4	4	0	0	5	1	8
Asiento	2	1	1	0	2	1	3
R.C.C.	4	2	1	1	4	2	5
Jong Holland	5	2	2	1	10	7	6
Scherpheuvel	5	2	1	2	12	6	5
S.U.B.T.	5	2	1	2	7	5	5
Hollandia	5	2	0	3	9	9	4
Transvaal	4	1	0	3	3	9	2
Hercules	6	1	0	5	3	15	2
Reserve A-Klasse	gesp.	gew.	gel.	verl.	doelpunten	punten	gem.
S.U.B.T. 2	2	2	0	0	8	2	4
R.C.C. 2	1	1	0	0	1	0	2
Volharding 2	2	11	1	0	1	0	3
Asiento 2	2	1	0	1	3	1	2
Hercules 2	2	0	1	1	3	6	1
Jong Holland 2	2	0	1	1	1	2	1
Transvaal 2	2	0	1	1	0	3	1
Scherpenheuvel 2	1	0	0	1	0	3	0
B-Klasse	gesp.	gew.	gel.	verl.	doelpunten	punten	gem.
Feyenoord	2	2	0	0	6	1	4
Jong Curaçao	2	1	1	0	6	1	3
Atletico	2	1	1	0	5	3	3
D.C.C.	3	1	2	0	2	1	4
Be Quick	2	0	2	0	3	3	2
Hilversum	2	0	1	1	1	3	1
D.D.V.O.	3	0	1	2	1	3	1
P.S.V.	2	0	0	2	1	10	0

HET BESTUUR.

PROGRAMMA VAN DE CUROM.

Woensdag, 16 Juni 1937.

- 7.00 — 7.05
Opening, Wilhelmus
7.05 — 7.15
Modepraatje door Mevrouw Lotman
7.15 — 7.45
De Heer P. Pons zingt, begeleid door
Mevrouw Lotman de volgende
nummers:
1. Something to remember, Karl
Vacek.
2. Life is song, Fred & Ahlert
3. Little man you have a busy day,
Mabel Mayne
Intermezzo: (gr):
Piano potpourri door Peter Kreuder
I & II
De Heer Pons vervolgt met:
4. Un violin dans la nuit, C. A. Bixio
5. Twentyfour hours a day, James
F. Hanley
6. My heart stood still, Rich. Rogers
7.45 — 9.00
Spaans Programma
Gram. Platen.
9.00
Sluiting, Wilhelmus

Donderdag, 17 Juni 1937.

- 7.00 — 7.05
Opennig, Wilhelmus
7.05 — 7.30
Boekbespreking door Mevrouw Broek-
man-Bolsius
Besproken zal worden „Het Logboek”
van A. Viruly
7.30 — 7.45
1. Madame Butterfly, Puccini (Some-
day he'll come)
2. Tosca, Puccini (Love and music)
Gezongen door Elisabeth Rethberg,
sopraan, met orkest
3. Manon, Massenet (Depart, fair vi-
sion)
4. (Rudoiph's narrative) Mario Cham-
lee, tenor met Orkest
7.45 — 8.15
Programma van de „GENERAL
STORES”.
8.15 — 8.30
Programma van de firma MEYBOOM.

8.30 — 9.00

Hawaiian Band o.l.v. de Heer J.
Roepel.

- Then you'll remember me
- One, two, three, four, wals Gezong-
en door Mej. Fredrik
- Honolulu Harmony, foxtrot
- De Blinde, Gezongen door J. J. Roe-
pel begeleid door de H. H. J. Adams
en F. Held
- Memories of the post, slow waltz
9.00 n.m.

Sluiting, Wilhelmus.

Vrijdag, 18 Juni 1937.

7.00 — 8.00
Kinderuurtje onder leiding van tante
Carla

8.00 — 9.00

- Vrolijke programma
1. K. L. M. Mars, Schootemeyer
2. De Bridge-club „Kijk voor je”
3. Leentje uit de lange Niezel Gez.
door Louis Davids
4. Extase, Ganne
5. Ich kuesse deine Lippen, Rudolph
Walter Fenske met zijn orkest
6. Q. Miranacello
7. Witte Rozen, gezongen door Willy
Derby
8. Criolla Linda, tango
9. Poema, tango Bernardo Alemany
en zijn orkest
10. St. Louis Blues
11. Coney Island Washboard
Mills Brothers
12. Las notas de mi son
13. Dame un beso, canción, gez. door
Cervantes
14. Littel man, you've had a busy day
fox trot
15. Everything I have is yours, foxtrot
Ronny Darree met zijn orkest
16. De Czardasprinses, Kalmann I & II
17. gez. door I. Talamo en E. Badini
18. Ja, ja in Sumatra, fox trot
19. Ich bin so gern, so genr am Rhein,
wals, Adalbert Lutter met zijn or-
kest.
20. Koning Voetbal, Mars, Schooteme-
yer
9.00 n.m.
Sluiting, Wilhelmus.